

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

14. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 12 | december 2012

Aktuálne v obci
Pluhovať sa bude,
ale...

4

Obec a spoločnosť
Koniec sveta
2012
6
7
Svet v obrazoch
Keď príroda vezme
srdce
10
11
Zaujímavosti
Povešť
o farebnej vode

14

Sviatky pokoja
Šťastné Vianoce
„bachтали karačoň“

16

Vážení spoluobčania, čitatelia našich „Lupčianskych zvestí“!

Za kolektív redakčnej rady som dostal česť prihovoriť sa k vám, našim čitateľom. Na konci roka je zvykom krátko obzrieť sa za uplynulým obdobím a zhodnotenie svojej činnosti. Teda, aký bol rok 2012? Pre nás to bol rok plný nových poznatkov, práce a očakávania, ako sa nám podarí zaujať vás, našich spoluobčanov. Od začiatku sme vám chceli priniesť niečo nové, možno netradičné, ale v konečnom dôsledku vždy s úmyslom o objektívne informovanie v spojitosti s pútavým obsahom. Snažili sme sa o to v každom čísle a posúďte sami, ako sa nám to podarilo. Veríme vo vašu spokojnosť, lebo ona je zároveň našim úspechom, ale aj záväzkom do ďalšieho obdobia. Sme veľmi radi, že v dnešnej ťažkej dobe sa nám podarilo vydávať obecné noviny s minimálnym finančným nákladom, ale pomerne veľkým rozsahom. Na ich stranách sa

v nových formách udomácnili rubriky, cez ktoré sme vás oboznamovali o práci samosprávy, činnosti našich kultúrnych, športových a iných spoločenských organizácií, problémoch a radoostiach bežného života v obci, ale aj iných častiach Slovenska a sveta. Samozrejme, že toto všetko by nebolo možné bez príspevkov od vás. Veľký priestor sme venovali našim mladým pisateľom, ktorí sa skutočne s veľkým odhodlaním chopili ponúkanej šance. Reportáže a články zo školského prostredia alebo ich zážitkov z voľného času vytvárajú v našich novinách trochu iný pohľad na život a vtahujú do diania aj mladé generácie. Z množstva materiálov, ktoré dostávame, máme pocit, že sme zvolili správnu cestu a štruktúru nášho média. Nedá mi nespomenúť, že naše Lupčianske zvesti si všimli aj za chotárom našej obce. Odborná kritika nám udelila 2. miesto v kategórii „Prinátové média rozpočtových

a štátnych organizácií“ a uznalivé slová pochvaly sme si vypočuli s hrdosťou v duši aj na iných plénach, kde sa hodnotili desiatky iných obecných periodík. Možno sa budem teraz opakovať, ale našim hlavným cieľom v ďalšom období naďalej ostáva páčiť sa predovšetkým vám, našim čitateľom – spoluobčanom. Dovoľte mi, aby som v mene redakčnej rady poďakoval všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii obecných novín a vám, čitateľom, za priazeň počas celého uplynulého roka. S blížiacimi sa sviatočnými dňami chceme popriať obyvateľom obce Slovenská Lupča a všetkým našim čitateľom pokojné a radosné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich rodín, veľa zdravia a úspešné vykročenie do roka 2013.

**Do videnia
v novom roku!**

**Za celú redakčnú radu
Luboš Bakaljar**

Za smeti si priplatíme

**Posledné
tohtoročné**
Zo zastupiteľstva

do tzv. foto-
pascí, ktoré
by sa na skládky umiestnili,
ako neustále zatažovať obecný
rozpočet čoraz vyššími
sumami, uvažujú viacerí. Do-
terajší prístup je totiž podľa
nich pre obyvateľov nedo-
statočne motivujúci. A tak
nás zrejme už čoskoro za-
stupujúcu sa ľahostajnosť
čakajú postihy. A ako to robia
v iných krajinách, kde to ľudia
naučili? Zaujímavá je osobná
skúsenosť jedného z našich
poslancov, ktorú zažil v Dán-
sku, kde sa smeti tak ako
u nás vykladajú pred vchod.
Tamojší smetiari majú právomoc
odpad skontrolovať
a pokiaľ v ňom vidia to, čo
tam nepatrí, smeti vysypú
majiteľovi rovno pred dvere.
Hanba je hanba a nik to viac
radšej neriskuje.

Poslanci sa pokúšali roz-
lúsknuť dôvody, prečo množ-
stvá odpadu z domácnosti
neustále rastú a jednoznačne
sa zhodli na dôvodoch, ktoré
svedčia o akejsi ľahostajnosti
obyvateľov. Tí si totiž zvykli
na fakt, že čokoľvek vyložia
pred svoj dom, smetiari od-
vezú. A tak sa v „kuka“ ná-
dobách a igelitových vreciach
okolo nich spokojne ocitnú
suché listy, pokosená tráva zo
záhrad, konáre, ba dokonca
aj stavebný odpad. Separovať
či kompostovať sa ľuďom ne-
chce. (pozn. red.: O tejto prob-
lematike sa viac dočítate na
str.7 v článku *Luboša Bakaljara*
*Koniec sveta 2012 – mýtus,
podvod alebo pravda?*)

Budúcnosť s „fotopascami“?

Poslanci sa zhodli, že do
budúca musia pristúpiť
zrejme k radikálnemu rieše-
niu a nevyhli ani možnosť
návratu k listkovému systé-
mu, ktorý sa osvedčil v minu-
losti. Fakt, ktorý sprevádza
takýto druh platby za smeti
– vznik čiernych skládok
v okolí, je totiž v súčasnosti
možné technicky riešiť. Nad
návrhom investovať radšej

Zaplatíme viac

Nás zatiaľ toto nečaká, ale
budúcnosť predsa len zmeny
prinesie – v podobe zvýšenia
poplatku za ich odvoz. Pos-
lanci odsúhlasili, že suma na
osobu a deň presiahne 0,06
centa, čo znamená, že v bu-
dúcom roku zaplatí každý z
nás za smeti už 22,00 €. Tu
je ale dôležité uviesť fakt, že
každoročne bude možné do
konca januára podať spätné
žiadosti o úľavu za predchá-
dzajúci rok. Samozrejme, po
predložení hodnoverných do-
kladov, ktoré dosvedčia, že sa
obyvateľ obce viac ako 90 dní
zdržoval mimo nej. Do konca
tohto roku sa úľavy už dávať
nebudú. Ide totiž o nariadenie,
ktoré vyplýva zo zmeny
zákona. **Erika Lamperová**

foto int.

Šťastné a veselé...

Keby sme svoj dom dokonale vyzdobili jedľovými vetvičkami, blikajúcimi svetielkami a vyhrávajúcimi zvončekmi, ale nemali by sme lásku k svojej rodine, neboli by sme ničím iba dekoratérmi.

Keby sme sa namáhali v kuchyni a piekli kilá vianočných keksov, labužníckych maškrt a keby sme k jedlu prestreli nádherný stôl, ale nemali by sme lásku k svojej rodine, neboli by sme ničím iba kuchármi.

Keby sme pomáhali v charitnej jedálni, v domove dôchodcov spievali koledu a všetok svoj majetok minuli na blahobyť, ale nemali by sme piesne pre svoju rodinu, nič by nám to neosožilo.

Keby sme ozdobili vianočný stromček žiariacimi anjelmi a háčkovanými hviezdami, zúčastnili sa na tisícich oslavách a v zbere spievali kantáty, ale nemali by sme v srdci Ježiša Krista, tak sme vôbec nepochopili, o čo vlastne ide.

Láska prerušuje pečenie kvôli objatiu dieťaťa. Láska necháva bokom ozdoby kvôli pobožaniu manžel-

ského partnera. Láska je priateľská napriek náhleniu a stresu.

Láska nezávidí iným ich domácnosť s vyberaným vianočným porcelánom a priliehavými obrusmi. Láska neokrikuje deti, aby uhli z cesty, ale je vďačná, že sú a že môžu stáť v ceste.

Láska nedáva iba tým, ktorí môžu niečo vrátiť, ale s radosťou obdarúva práve tých, ktorí darčekom odovedať nemôžu.

Láska všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy nezanikne. Videohry sa rozbižu, perlové retiazky sa roztrhnú, tenisové rakety zhrdzavejú, ale dar lásky zostáva...

Želáme vám všetkým požehnaný adventný čas, a hlavne, aby ste sa vyhli predvianočnému zhonu a mohli tak stráviť sviatky plné pokoja, lásky a radosti v kruhu svojich milovaných.

Zároveň si dovoľujeme popriať vám veľa zdravia, úspechov a lásky v novom roku 2013, čím najmenej stresu a strachu, a o to viac radosti i optimizmu do budúcnosti.

**Z úprinného srdca
praje**

Miroslav Macák
starosta obce

**s kolektívom
zamestnancov
obecného úradu**

foto archív (ou) a int.

Zvukový sprievodca už čoskoro

Viete, kde sa u nás našli vykopávky z doby bronzovej alebo aká je povesť, ktorá hovorí o časti našej obce Peniažky? A viete, že ju tvoria tzv. numulity, skamenené schránky mäkkýšov z obdobia treťohôr, keď naše územie pokrývalo more?

Presne toto a ešte oveľa viac zaujímavých informácií o Slovenskej Lupči, jej histórii, obyvateľoch, prírode a tunajších turistických možnostiach sa už čoskoro dozviete zo zvukového info panela. Jeho inštaláciu aj obsahovú textovú a fotografickú

náplň pripravuje Komisia cestovného ruchu a podnikania v spolupráci s obyvateľmi obce. Panel bude ešte pred sviatkami nainštalovaný na budove nášho Obecného úradu. Zvukový sprievodca v budúcnosti poskytne plnohodnotné informácie aj vo viacerých jazykových mutáciách. Turistom, ktorí zavítajú do našej obce, panel uľahčí orientáciu a zvýši kvalitu poskytovaných služieb. Domácom obyvateľom, ktorí využijú jeho číselné kombinácie a vypočujú si jednotlivé bloky, zvýši tak informovanosť ako aj hrdosť na miesto, kde žijú. Využitie služieb zvukového sprievodcu bude zdarma.

(ela)

Fotomontáž (mm)

Križ na svojom mieste

Rímsko-katolícky kostol Najsvätejšej Trojice dnes v Slovenskej Lupči viac ako po mesiaci opäť zdobí medený križ s kupolou. O ich nový výzor sa postarali ruky toho najkompetentnejšieho – tunajšieho majstra kovárskeho remesla Ľuboša Krajana. Ocítli sa u neho potom, čo ich poškodil úder blesku. O opätovnú inštaláciu oboch častí sa postarali bansko-bystrickí hasiči. Dúfame,

že sa prírodné živly tejto pamiatke vyhnú nadobro.

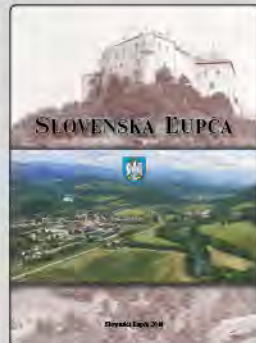
(ela) Foto Eva Gránerová

Darček pod stromček

Počas týchto dní už zrejme každý z nás finišuje s poslednými nákupmi darčeka pod vianočný stromček. Možno malou inšpiráciou pre vás bude náš knižný tip v podobe monografie Slovenská Lupča, ktorú je možné v rámci vianočných zliav zakúpiť s 50%-nou zľavou – iba za 5 Eur. Monografia bola vydaná pri príležitosti 760-teho výročia prvej písomnej zmienky o našej obci. Čitateľ v nej nájde dokonale súzvuk histórie Slovenskej Lupče so súčasnosťou, a to nielen v písomnej forme, ale aj v prekrásnych fotografiách. Akcia trvá do konca decembra.

(ela)

Budú ovečky vodiť cez Ľupču alebo nie?

„Už je Mitra aj po Mitre, už valaškom zasa svítne... Nebudú už ovce dojiť ani na pašu ich vodiť?“ Moji milí valaškovia, chovatelia a držiteľia ovečiek! Ako každý rok v tomto období máte za sebou jednu z milých povinností, bez ktorej si svoje „bačovanie“ asi ani neviete predstaviť. Ale je tu ale...

V dnešnej dobe a systéme riadenia je, samozrejme, potrebné tieto veci rozlišovať, ale v neposlednom rade je ich nutné aj spájať a viesť k vzájomnému rešpektu, tolerancii a dopĺňaniu sa. Preto navrhujem doplnenie tohto uznesenia o uvedenú skutočnosť s prihliadnutím na to, že po prehnaní sa niekoľkých štvornohých pokladov dvakrát do roka ostane po nich nejaký ten „bobčok“ na trávičke a váš prisľub, moji milí valaškovia, o rešpektovanie čistoty a verejného poriadku pri tejto tradičnej činnosti, ktorou obohacujete nielen naše všedné dni, ale učíte pri nej aj naše deti o tom, čo sa v našich chotároch traduje z pokolenia na pokolenie už po niekoľko storočí.

Potom, ako vaše zvieratka na salašoch vypásli pastviny, poprípade na túto trávičku sadol prvý mráz alebo v kalendári zasvietilo meno Demeter, organizuje bača rozlúčkovú akciu, na ktorej sa opečie baraninka, uvaria hrče, zaklagá sa syrík, odvarí zinčica. Kolibka je plná dymu, muziky a spevu, vypije sa nejaký ten kalíštok. O nejakú dobu si pridete do košiara po svojej ratolesti a tešíte sa, ako zase za ten rok podrastli a ako si domov odnášajú pod srdcom to, čo bolo výsledkom ich podvečerných či ranných stretnutí pri „lojtre“ s tým najsympatickejším baranom. Z celého krídla nastáva výber tých vašich a hor sa domov do nádherne od hnoja vykopených maštaliiek, kde opäť strávia čas do nasledujúcej jari. A tu, moji milí valaškovia, nastáva situácia, ktorú vám chcem trošku priblížiť a na ktorú pri zavádzaní právnych predpisov „mysleli-nemysleli“ aj v našej obci.

Vodiť či nevodíť

Viem, že pri svojej práci alebo pri svojom koníčku nemáte čas a možno ani chuť sledovať nariadenia, ktoré sa týkajú fungovania podobných obecných záležitostí. To, ktoré sa týka chovu, držania a pohybu úžitkových zvierat na celom katastrálnom území obce – Všeobecné záväzné nariadenie obce Slovenská Ľupča o chove domácich a úžitkových zvierat č. 2/2012 (ďalej len „VZN“) – bolo schválené Obecným zastupiteľstvom obce Slovenská Ľupča dňa 28. 2. 2012. Označuje vás – valaškov ako chovateľov, majiteľov alebo držiteľov zvierat a vaše ovečky ako úžitkové zvieratá. A tu sa dostávame ku koreňu veci a následnej zaujímavej situácii. V tretej časti VZN, §6, v bode 2. sa píše, citujem: „na verejných priestranstvách, uliciach, do verejných budov, dopravných prostriedkov a do spoločných prostriedkov je zakázané vo-

diť úžitkové zvieratá.“ (pozn. autora – sám neviem, čo sú to spoločné prostriedky a ani vo vymedzení základných pojmov v §3 sa vysvetlenie tohto pojmu pre účely VZN nenachádza, ale o tom niekedy inokedy). Chcel by som vás preto, moji milí valaškovia, informovať, že tým, keď každú jeseň a každú jar šikujete svoje menšie či väčšie stádo zo salaša alebo na salaš cez ulice obce Slovenská Ľupča alebo po priľahlých verejných priestranstvách, porušujete toto všeobecne záväzné nariadenie, za čo môže byť vám ako fyzickým osobám udeľená pokuta do výšky 500 € a právnickým osobám až do výšky 2000 €.

Tradícia je tradícia

Kontrolu tohto nariadenia je oprávnený vykonávať starosta obce, poverení zamestnanci OÚ, poslanci OÚ a kontrolór obce. No pri vypracovávaní a schva-

lovaní sa nezabudlo na nič, a teda v tomto VZN sa píše, že máte, samozrejme, možnosť vodiť a nosiť zvieratá – ovečky na voľné priestranstvo a ulice za dodržania nasledujúcich podmienok, citujem: „ostatné zvieratá je možno prepravovať v prepravných nádobách alebo taškách tak, aby neohrozovali a neznepríjemňovali okolie.“ Ak by ste sa teda mali pridržovať napísaného, je vám na prepravu ovečiek potrebné nejaké prepravné vozidlo alebo poriadne veľká taška. Môžete sa asi preto rozlúčiť, moji milí valaškovia, s rituálom každoročného glancovania zvoncov, oprášovania kabaníc a klobúkov či richtovania svojich pestro zdobených pastierskych obpalíc a, Ľupčania, s romantickým vyzváňaním liatovcov, cinkajúcich dvakrát do roka popod okná. Moji milí zákonodarcovia a Ľupčania – sťažovatelia! Zákon je zákon, VZN je VZN, tradícia je tradícia a 500 € je 500 €.

...
Vrávi sa, že keby nebolo včiel, tak by nebolo ani ľudí. Keďže tie na tomto svete „zatiaľ“ ešte poletujú, dovolím si doplniť túto múdrosť o nasledovný poznatok – keby nebolo bryndze, tak nie je ani zdravých ľudí. Moji milí valaškovia, dúfam, že som vám touto informáciou rozšíril obzory a sprístupnil dianie, o ktorom mnohí veľakrát nemajú dostatočné množstvo informácií. Teším sa na ďalšiu sezónu a prajem príjemné „zimovanie.“

(agi)
foto int.

Poslanci zasadali

Zamietli daň za ubytovanie

Predmetom pripomienok poslancov, ktoré sa týkali miestnych poplatkov, bol aj návrh na zavedenie dane za ubytovanie. Komisia podnikania a cestovného ruchu navrhovala poplatok zaviesť, no zároveň motivačne odsúhlasil na 5 rokov tzv. nulové platby. Opierala sa o fakt, že naša obec nemá kapacitu, chýbajú penzióny,

hotely, a týmto opatrením by mohla prilákať v budúcnosti nové subjekty, ktoré by v cestovnom ruchu tieto služby poskytovali oficiálne. Poslanci prejavili rôzne pohľady na poplatok, no nakoniec súhlasili s pripomienkou Petra Lakomčička, ktorý vyjadril obavu, aby zavedenie toho poplatku nepochovalo aj tie „malé lastovičky“, ktoré sa začali konečne objavovať a poskytujú ubytovanie turistovi

u seba doma. Poslanci teda návrh zamietli.

Položia aj vodu

Súčastou posledného tohtoročného rozpočtového opatrenia je aj rozhodnutie poslancov, že odobria starostov návrh a ekonomicky výhodne vyriešia ešte jeden problém – zafinancovanie „pokládky“ viac ako 153 metrov vodovodného potrubia cez podkonicú ces-

tu. Práve, pokiaľ bude počasie priat, bude takto možné realizovať už čoskoro. Navyše sa tak stane jednorázovo – počas realizačných prác na novej kanalizácii. Ušetrí sa tým okrem iného aj na opätovných výkopových prácach, ktoré boli plánované na budúci rok.

Vylúčia kamióny?

Príjemnou správou pre obyvateľov obce sú aj aktivi-

ty starostu Miroslava Macáka, ktorý poslancom ozrejmil, kam smerujú spoločné rokovania jeho a Mariana Pišího, starostu Lučatina, s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimírom Maňkom. Usilujú sa totiž o spoločný projekt, ktorý by zakázal oboma obcami prechádzať kamiónovej doprave. Keďže cestná komunikácia je majetkom VÚC, rozhodnutie bude na nich. (ela)

Zvyšky tiel v našom katastri

Ťažko sa komentuje obraz, ktorý sa nám naskytl v jedno novembrové dopoludnie. Pri obhliadke nášho katastra sme narazili na rozvláčené zvyšky tiel zabíjajúcich oviec. Tak, ako nastal čas Mitra, a už je aj po ňom, nastal aj čas zakáľačiek. Ale čo so zvyškom zvierat, ktorý bol zrejme považovaný za nespotrebovateľný? Celé hlavy s kožou sa niekomu nechcelo zlikvidovať legálnou cestou, a tak ich pohodil na lúku smerom

Pohľad, ktorý nikomu k zážitku z prechádzky nepridá dobrý pocit

do Istebníka, pod kríky za ovocným sadom na starej ceste do Priechodu. Zvyšky zvierat boli rozvláčené pravdepodobne lesnou zverou všade po okolí – v strede cesty, po lúke. Čo k tomu dodať? Ani nenachádzam slová na vyjadrenie úrovne a mentality človeka, ktorý si takto vyriešil potrebu zlikvidovať to, čo mu bolo na ťarchu, bez ohľadu na fakt, že ohrozuje zdravie ostatných. O hygiene a poriadku už ani nehovorím.

(id) Foto archiv (oú)

Pluhovať sa bude, ale...

Bliži sa zima a s týmto obdobím je spojená aj zimná údržba komunikácií v našej obci. Všetci dobre vieme, v akom stave sú momentálne naše ulice z dôvodu výstavby ČOV. Zimná údržba ciest bude preto komplikovanejšia a niektoré úseky sa, žiaľ, nebudú dať dostatočne vypluhovať.

Okrem rozkopaných ulíc nám zimnú údržbu komunikácií už niekoľko rokov sťažujú aj vodiči svojimi zaparkovanými vozidlami. Hlavne v užších uliciach a výjazdoch z ulíc napr. z Mierovej ulice na Ulicu 1. mája pri slobodárni alebo dvor 1. mája je pluhovanie sťažené parkovaním áut popri obrubníkoch alebo v oboch smeroch. Preto vás žiadame: „**Parkujte svoje motorové vozidlá tak, aby ste neblokovali miestne komunikácie.**“ V prípade zúženej cesty a spôsobenej nepriechodnosti nebude komunikácia vypluhovaná. Zároveň upozorňujeme všetkých majiteľov nehnuteľností, susediacich s chodníkom, na povinnosť čistiť a udržiavať tento úsek podľa platných predpisov. Zodpovednosť za prípadný úraz či škodu nesie totiž majiteľ príslušnej nehnuteľnosti. Ďalším bez-

ohľadným pravidlom vodičov sa stalo parkovanie na chodníku či zelenej ploche. Parkovanie na chodníku na Mierovej ulici nie je určite spôsobené nedostatkom parkovacích plôch, nakoľko je veľká nevyužitá plocha za 45 b. j. Majiteľ auta, zaparkovaného na chodníku, bude sankcionovaný. Okrem toho si majiteľ takto zaparkovaného vozidla musí uvedomiť, že „vyháňa“ chodcov, či sú to už deti, matky s kočíkmi a ostatní obyvatelia, rovno na cestu, čím ohrozuje ich bezpečnosť.

Eva Gránerová, foto int.

Otázky pre poslanca

Luboš Bakaljar v komunálnych voľbách ako kandidát na poslanca získal desiaty najväčší počet hlasov – 368. Tak ako poslancov v predošlých číslach i jeho požiadala o krátky rozhovor Ivona Dobišová.

V poslaneckom zbore pôsobíte prvýkrát, ale predstavu o tejto práci ste mali. Aký je ale pohľad na výkon tejto funkcie s odstupom času a sú rozhodnutia, ktoré by ste zmenili?

Nie som rodený Lupčan. Narodil som sa a aj väčšiu časť života som prežil v Banskej Bystrici. Do Slovenskej Lupče som sa presťahoval v roku 1999, ale späť som s ňou dávnejšie, pretože som dlhé roky pracoval v bývalých ZTS Obchodný podnik. Možno práve preto sa na mnohé veci v obci pozerám tak trochu z nadhľadu. Za poslanca som pri posledných voľbách kandidoval z presvedčenia pomôcť v rozvoji športového života a priznám sa, že som bol prekvapený počtom získaných hlasov. Do obecného zastupiteľstva som nastúpil ako náhradník. Práca poslanca je pre obec veľmi dôležitá. Veď sme to práve my, čo určujeme ďalšie smerovanie rozvoja obce a zároveň dozeráme nad jej správnym chodom. Ide len o to, či sa v poslaneckom zbore zídu zodpovední ľudia, ktorí sú schopní dohody, kompromisov a rozhodovania. Myslím si, že v súčasnej dobe to tak je. Doteraz som nemal dôvod ani pocit myslieť si, že konám – konáme nesprávne. Samozrejme, že počas výkonu tejto funkcie dôjde aj k udalostiam, keď musíme zľaviť zo svojich plánov. Ale to je prirodzený dôsledok kompromisov a možností.

Čo plánujete urobiť ako poslanec pre nás Lupčanov a čo je vašou prioritou v tejto pozícii?

Hlavnou mojou prioritou je rozvoj športu a som

presvedčený, že je to správna cesta hlavne pre mládež. Za týmto účelom som bol jedným z iniciátorov založenia Centra voľného času. Pomohlo by v organizácii a financovaní športových, kultúrnych a iných záujmových krúžkov a združení v našej obci. Škoda, že sme sa touto myšlienkou nezaoberali už dávnejšie, lebo ako sa ukazuje, zo strany štátu nie je najvhodnejšia doba pre takéto aktivity. Naša žiadosť na založenie CVČ bola ale kladne vybavená. Je na nás, aby sme to dokončili. Budem sa naďalej snažiť o zachovanie tunajšej futbalovej tradície. Vytvorené podmienky a neutíchajúci záujem o tento druh športu ma naplnia pocitom radosť. Prácu poslanca beriem ako samozrejmosť. Snažím sa, aby som bol zodpovedne pripravený na zasadnutia OZ a mohol bez pocitu pochybností hlasovať tak, ako naposledy pri schvaľovaní rozpočtu obce na rok 2013. Určili sme ním, akým smerom sa bude uberať život v obci v nasledujúcom období. Výzvou pre mňa je aj bezproblémové dokončenie novej kanalizácie a ČOV a spôsob, ako sa vysporiadame s úpravou našich poškodených ciest, chodníkov a ostatných verejných priestranstiev.

Po rozdelení „veľkej“ Komisie kultúry, mládeže a športu na dve ste sa stali predsedom komisie školstva a športu a pôsibite aj vo finančnej komisii. Čo je na tejto práci zaujímavé, prípadne ťažké?

Komisia, ktorej predsedám, nemá ambície zasahovať do činnosti organizácií, ktoré spadajú do jej pôsobnosti. Tie majú svoje vlastné štruktúry a financovanie a samy riadia svoju činnosť. Našou úlohou je pomôcť organizáciám pri presadzovaní ich objektívnych požiadaviek na dotácie alebo iné finančné, alebo materiálne podpory zo strany obce. Nová dôležitá úloha komisie by sa mala

Luboš Bakaljar

začať naplňovať formou spolupráce so zriadením CVČ. Pri finančnej komisii je to trochu inak. Povedzme si: „Kde je ľahko, keď sa rozhoduje o peniazoch?“ Tu je práca o to náročnejšia, že si musím dôkladne veci preštudovať, zhodnotiť podklady, posúdiť skutočnosti za a proti, a až tak sa rozhodnúť. Mimoriadne pozitívne hodnotím spoluprácu v komisii v období pred schvaľovaním rozpočtu.

Ako trávite voľný čas, čo je vašim koníčkom a relaxom?

Voľného času veľa nemám, a preto ho musím racionálne rozdeľovať. Od roku 2004 pôsobím ako tréner mládeže a funkcionár vo futbalovom klube v našej obci, čo mi zaberá väčšinu voľného času. Keď k tomu pripočítam čas, ktorý trávim pri dome pri rôznych prácach, tak toho pre rodinu už veľa neostane. Ale vždy sa nájde nejaké to „okienko“ a ja si rád zijdem na huby alebo aspoň sporadicky s rodinou do prírody, alebo k vode. Skutočným relaxom pre mňa je môj koníček – modelárstvo. Už ako chlapec som staval modely najprv plastických, neskôr drevených lodí a rakiet. Teraz sa venujem skladaniu plastických modelov vojenskej techniky, ktorých mám už pozhnanú kópku, asi 250 ks. Verím, že ak mi ešte budú slúžiť oči a jemný cit v rukách, tak ešte pár desiatok k nim pribudne.

Stretnutie darcov krvi

Darcovia krvi sa stretli koncom novembra

Čo je rok? Posunok času len. Znovu uplynul rok a darcovia krvi sa stretli koncom novembra na tradičnom posedení. Zorganizovala a pripravila ho Miestna organizácia Slovenského červeného kríža na čele s predsedníčkou Elenou Paškovou.

Pozvaných bolo 48 darcov krvi, no prišlo len 26. Som veľmi rád, že sú me-

dzi nimi aj mladí darcovia. Prítomným a členom SČK sa poďakoval starosta obce Miroslav Macák. Jemu aj poslancom obecného zastupiteľstva, ktorí z rozpočtu obce aj tento rok vyčlenili financie na ocenenie darcov, v mene všetkých srdečne ďakujem. Osobitne ďakujem deťom z folklórneho súboru Dratvárik pod vedením Janky Krížovej za kultúr-

ny program plný krásnych piesní a tancov. Budeme sa tešiť, ak nás títo mladí umelci svojím umením obveselia aj o rok. Vopred ďakujem Janke Krížovej, že s našim pozvaním bude súhlasiť. Všetkým darcom želim veľa zdravia a šťastný rok 2013.

*Pavel Debnár,
156-násobný darca krvi,
držiteľ Kňazovického plakety
Foto archív SČK*

Policajné okienko

Nevyplatil za auto

Príslušníci OO PZ v Slovenskej Lupči v mesiaci novembere evidujú v územnom obvode obce Slovenská Lupča tri priestupky proti majetku – krádež železa, poškodenie motorového vozidla a nevyplatenie dohodnutej sumy za kúpu motorového vozidla.

Kradol z nádrží naftu

V tom istom období prijali príslušníci OO PZ Slovenská Lupča jedno trestné oznámenie o spáchaní trestného činu krádeže vlámaním v územnom obvode obce Slovenská Lupča. Doposiaľ neznámy páchateľ prekonal uzamykací mechanizmus nádrže na troch pracovných strojoch, zaparkovaných v priestoroch tenisového centra na Športovej ulici v Slovenskej Lupči, a z nádrží odcudzil celkom 250 litrov nafty, čím spôsobil pre spoločnosť AGROMED, s. r. o. Bratislava škodu v celkovej výške 565,-€

Robili si naschvál

Polícia eviduje aj tri ďalšie priestupky, a to proti občianskemu spolunažívaniu. Aj tento raz boli objektom sváru medziľudské vzťahy. Tie boli narušené v dvoch prípadoch medzi obyvateľmi obce a v jednom prípade si „robili zle naschvál“ obyvatelia v časti Príboj. Všetky priestupky sú v súčasnej dobe v štádiu objasňovania.

Príslušníci Obvodného oddelenia PZ v Slovenskej Lupči prajú všetkým obyvateľom obce, aby zvládli predvianočný zhon s ľahkosťou a v pohode a samotné vianočné sviatky v radosti a pokojí. (pm)

ZÍSKAJTE MAXIMUM VÝHOD S PRVOU STAVEBNOU SPORITELŇOU

- SPORENIE**
- ✓ mesačné vklady podľa vašich možností,
  - ✓ štátna prémie až do výšky 66,39 €,
  - ✓ špeciálne sporenie pre deti Junior extra a pre skôr narodených Senior extra,
  - ✓ zmluva o stavebnom sporení teraz len za 20 €,
  - ✓ zákonná ochrana vkladov.
- ÚVERY**
- ✓ stavebný úver s garantovanou úrokovou sadzbou od 2,9 % ročne,
  - ✓ medziúvery už od 3 tisíc € až do 25 tisíc €, aj bez ručiteľa, aj bez dokladovania príjmu.
- TERAZ NOVINKA**
- ✓ unikátne poistenie pre vašu rodinu, pre váš dom a byt.

Bližšie informácie o výhodách stavebného sporenia a poistenia vám ochotne poskytneme v kancelárii obchodnej zástupkyne PSS, a. s.:

Marta Holéciová,
Lupčianska 21, Slovenská Lupča,
tel. 0917 816 681, 0904 374 635.

PRVÁ STAVEBNÁ SPORITELŇA

BÝVAJTE V NOVOM!

využite príležitosť na získanie nového bytu

Ponúkame Vám byty v Bytovom dome 16b.j. v Slovenskej Lupči :

- 1-izbové byty s výmerou od 49,21 m² na prízemí v cene od 49 808 €
- 3-izbové byty s výmerou od 80,23 m² s balkónom na 2.poschodí a v podkroví v cene od 76 539 €

bližšie informácie ohľadne ponuky získate na:
tel.č.: 048/4730811-19, 0918 643 318
e-mail: pepas@pepas.sk, kocicka@lp.sk

Koniec sveta 2012 – mýtus,

Rôzne fámy o konci sveta alebo o nezvratných globálnych katastrofách kolovali medzi ľuďmi už oddávna. Keď jedna 100%-ná informácia splásla ako balónik, objavila sa následne druhá, tretia... Ufóni, meteority, baktérie a rôzne kataklizmy idú ruka v ruku hlavne s modernou spoločnosťou.

Rozvoj vedy a techniky postupne a prirodzene vpúšťal medzi ľudí zaručené správy, ktoré boli a sú podporované autormi modernej sci-fi beletrie a tvorcami filmu. Veď kto by si nepamätal „Votrelca“ alebo ešte staršie japonské „Gamera kontra Gaos a Godzily“? Ale to, čo teraz koluje po internetovej sieti, prevyšuje všetky doterajšie „overené informácie“. Predpovede sú spracované mimoriadne sofistikovane, podložené digitálnym filmovým príbehom tak, že vzniká dojem o akési samozrejmosti týchto tvrdení. V podstate sa najčastejšie objavujú tri teórie konca sveta. O čo vlastne ide?

Prvá predpoveď

Všetko sa začína úplne jednoducho. Podľa Mayského kalendára, ktorý je ukončený dátumom 21.12.2012, sa dostanú všetky planéty našej slnečnej sústavy spolu so Slnkom do jednej roviny. Má sa tým porušiť magnetický pól Zeme. Zem bude bez ochrany, ohrozená slnečným žiarením, a tým má dôjsť k rozsiahlym tektonickým posunom zemskej kóry, ktoré spôsobia zemetrasenia nepredstaviteľného rozsahu a vlny tsunami, ktoré všetko pekne spláchnu do oceánov. Toto už vraj vedeli starí Mayovia, a preto už ďalej netvorili kalendár.

Druhá predpoveď

Podľa známeho veštca Nostradama má našu Zem zasiahnuť svojím pôsobe-

Mayský kalendár je ukončený dátumom 21.12.2012

ním tzv. desiatu planéta našej slnečnej sústavy, ktorá sa volá NIBIRU. Na tejto planéte má byť zaujímavé to, že jej povrch pohlcuje akékoľvek svetlo, preto je prakticky neviditeľná, a obieha okolo Slnka v absolútne pretiahnutej elipse 1 x za 3600 rokov. Jej 5-násobne väčší objem od Zeme má pri prelete okolo nás spôsobiť nepredstaviteľné škody, ak nie zánik života.

Tretia predpoveď

Táto pochádza od bulharskej veštkyne BABA VANGA, ktorá sa vraj nikdy nemýlila. Podľa nej ľudstvo zničí 3. svetová vojna, ktorá sa „už začala v roku 2010“ a má skončiť v roku 2014. Pre zvyšky ľudstva

Bulharská slepá veštkyňa BABA VANGA veštíla 3. svetovú vojnu

má potom nastať úplne iné ekonomické aj politické usporiadanie na našej zničenej planéte.

Čo teraz?

Teraz sa mnohí asi zamyslia a položia si otázky: „Čo máme teraz robiť? Kde sa pred touto skazou schovať? Má ešte vôbec zmysel kupovať darčeky?“ a pod. Na najčastejšiu všeobecnú otázku: „Čo sa stane 21.12.2012?“ je ale jednoduchá odpoveď: „Nič.“ Príde rok 2013, potom 2014... Tak prečo celý ten rozruch? Prečo vnášanie toľko strachu, obáv a neistoty? Aj na toto je jednoduchá odpoveď. Honba za senzáciami, s tým spojené finančné zisky, chorobné ambície niektorých ľudí stať sa slávnymi a v mnohých prípadoch až psychické poruchy autorov „zaručených správ“, sú tie dôvody, ktoré za pomoci bezhraničného komunikačného systému šíria tieto tzv. „novodobí proroci“. Čo na tom, že Mayovia svojím kalendárom len ukončili jednu im známu epochu a ďalej už vedieť nepotrebovali. Koho zaujíma, že Nostradamus predpovedal vlastne všetko, lebo z jeho všeobecných a dôkladne zamotaných vyjadrení sa dajú predpovedať udalosti, ako sa komu hodí. Aj bulharská veštkyňa predpovedala skoro všetko. Skoda len, že zabudla pripomenúť, aby si ľudia dali pozor na zlode-

jov pri privatizácii. Tu by sa dalo aj skončiť, ale predsa:

„Nehrozi nám naozaj zánik sveta ...?“

Ničíme a rúbeme

Kto bude teda ten, kto to spôsobí? Vesmírny votrelec, asteroid alebo iná neznáma vesmírna sila? Vyzerá to tak, že nie. Hlavným vinníkom asi bude sám človek. Žiaľ, potvrdzujú to fakty. Homo sapiens tu žije cca 200 000 rokov. Prvú stopu svojej „činnosti“ zanechal v rokoch 50 000 až 3000 p.n.l., keď vykynožil 50% živočíšnych druhov, vážiacich viac ako 50 kg. Za posledných 500 rokov jeho pričinením úplne vyhynulo 844 známych živočíšnych a rastlinných druhov a dnes je viac ako 16 300 druhov ohrozených!!! Za posledných 150 rokov človek vyčerpал skoro všetky fosilné zdroje. Tieto, až na malé výnimky, premenil pri svojej činnosti na odpad a plyny, ktoré formou skleníkového efektu sužujú našu Zem. A aby toho nebolo dosť, stihli sme vyrúbať aj veľkú časť našich plúc – naše lesy. Len v rokoch 2000 až 2005 ubúdalo na Zemi 7,3 miliónov ha lesa za rok! Naša Zem sa bráni. Zmena klímy, rozsiahle prírodné katastrofy a prírodné úkazy, s ktorými sa človek v tak veľkom rozsahu doteraz nestretol, je odpoveď na znečisťovanie a plytvanie energiami človekom.

Mich. Nostradamus
Nostradamus predpovedal zriazku s planétou NIBIRU

Tony odpadu

Tak, ako vieme rýchlo spotrebúvať zásoby Zeme, priamo úmerne vytvárame hory odpadu. Úhlavným nepriateľom sa stáva plast – umelý produkt človeka. Plast, ktorý mal spočiatku pomôcť preklenúť nedostatok klasického organického materiálu, sa teraz obracia proti svojmu tvorcovi. Len v Tichom oceáne sa nachádza asi 3,5 miliónov ton plastového, ťažko rozložiteľného odpadu, ktorý pri hrúbke niekoľko desiatok metrov zaberá plochu väčšiu ako Francúzsko. Takých ostrovov je dnes v ostatných oceánoch podľa vedcov osem! Drobné čiastočky tohto odpadu sa dostávajú späť do potravinového reťazca, pretože ryby a iné živočíchy ho konzumujú v domnienke, že ide o potravu. Nik dnes nevie presne povedať, v akých formách sa dostane späť na tanier človeku.

Globálna hrozba

Ale nemusíme ísť do oceánu. Stačí sa prejsť popri našich vodných tokoch a jazerách. Sú enormne znečistené, viditeľne plastovým odpadom. Človek je dokonca schopný znečistiť našu najväčšiu pýchu – vysokohorské plesá. Tohtoročný výsledok čistenia dobrovoľníkmi vo Vysokých Tatrách ohromil všetkých, a predovšetkým ochrancov prírody. Odpad, ako vedľajší produkt výroby a konania človeka, sa stal skutočnou globálnou hrozbou, v mnohých prípadoch ohrožujúcou život, hoci ho väčšina ľudí priamo zatiaľ nepocituje. Vyzerá to tak, že bude čoraz horšie, lebo ťažko rozložiteľný odpad nie je možné skladovať a jeho likvidácia napríklad spaľovaním je nesmierne zložitá a finančne náročná, a to ešte neberieme do úvahy ďalšie, druhotné znečisťovanie ovzdušia.

podvod alebo pravda?

Ako likvidujeme odpad?

Prečo o tom píšem? Na jednom z posledných tohtoročných zasadnutí OZ sme schvaľovali rozpočet našej obce na rok 2013. Jednou z položiek, ktorá vyvolala rozsiahlu debatu, bola likvidácia odpadu. Je až neuveriteľné, ako vzrástli objemy nami vyprodukovaného odpadu. Posúďte sami: rok 2010 cca 700 ton, rok 2011 vyše 1000 ton a v roku 2012 to vyzerá ešte viac. Pre predstavu, ak by jedno vozidlo odviezlo cca 10 ton odpadkov, za sebou postavené vozidlá by boli zaparkované skoro až do Lučatína! Okrem environmentálneho spôsobuje odpad aj ďalší problém, a to ekonomický. Tento už občania môžu pocítiť napríklad vo forme vysokých poplatkov, pokút alebo sťaženia možnosti financovania iných, v rámci obce prospešných aktivít.

Je na mieste položiť si otázku: „Dá sa ešte s redukciami odpadu niečo robiť?“ Samozrejme, že áno. Je ale potrebné, aby začal každý u seba. Obec na to vytvára podmienky v rámci svojich možností.

Separovanie

Prvou z nich je zber separovaného (vytriedeného

ho) odpadu. Je štatisticky dokázané, že viac ako 40% komunálneho odpadu je odpad, ktorý sa dá ďalej použiť ako druhotná surovina, čiže ho neukladáme

V Tichom oceáne sa nachádza asi 3,5 miliónov ton plastového odpadu o hrúbke niekoľko desiatok metrov a ploche väčšej ako Francúzsko

na smetisko na desiatky až stovky rokov. Základnou podmienkou úspešnosti je prísne dodržiavanie správnej triedenia, dôslednosť a vytrvalosť. Len takto sa dá vytriedený odpad ďalej spracovať.

Kompostovanie

Druhá možnosť je kompostovanie (prírodný rozklad) biologicky rozložiteľného odpadu. Sme obec, kde väčšina obyvateľov žije v rodinných domoch a ďalšia veľká časť občanov má pri bytovkách záhradky. Skúsme kompostovať rozložiteľný odpad ako trávu,

odrezky stromov a krikov alebo kuchynské zvyšky rastlinného pôvodu. Na to je potrebná jedna kompostovacia nádoba, kusok miesta na zretie kompostu

a trochu fyzickej práce. Výsledok – kvalitný kompost môžeme pridávať ku kvetom, krikom alebo preosiatať voľne na pôdu, teda naspäť do prírody. Možno niekedy v budúcnosti budeme nútení zaoberať sa myšlienkou obecnej kompostárne alebo výrobou bioplynu. Prvé skúsenosti s takýmto prístupom k likvidácii bioodpadu v obciach na Slovensku už sú.

Ukladanie nebezpečného odpadu

A tretia nesmierne dôležitá možnosť je odkladanie nebezpečného odpadu.

Oleje, farby a iné anorganické látky a zlúčeniny dokážu znečistiť obrovské plochy našej prírody. Preto patria do zberní špecializovaných firiem. Elektronika a iná použitá biela technika patrí na zberný dvor, nie do lesa alebo do priekopy pri ceste. Ak my starší budeme trvale dodržiavať aspoň základné princípy zachovania zdravého životného prostredia, verím, že mládež to od nás „odkuká“. Nesmierne dôležitá je výchova detí a mládeže k čistote životného prostredia. V štátoch západnej Európy je úplne prirodzené, že deti od útleho veku spoznávajú druhy odpadu a spôsoby ich likvidácie. Učia ich to v školských zariadeniach aj doma. Uvedená výchova sa praktizuje aj na našich školách, ale keď doma robíme niekedy inak, ako sa deti učia v škole, tak sú potom zmätené.

Ostáva nám už len veriť, že rýchlo a radikálne zmeníme náš postoj k tvorbe odpadu a začneme ho vnímať ako ohrozenie nášho životného priestoru. Len tak zachováme našu jedinečnú a krásnu Zem pre ďalšie generácie a rôzne „konce sveta“ budeme vnímať len ako fantáziu autorov sci-fi.

Luboš Bakaljar
Foto int.

Upozornenie

1. Zberný dvor je otvorený v termíne od 10. marca do 9. decembra v stredu od 13:00 hod. do 16:30 hod. a v sobotu od 9:00 hod. do 12:00 hod. V prípade preplnených kontajnerov bude zberný dvor zatvorený a občania vyzozumení miestnym rozhlasom.

2. Vo výnimočných prípadoch od 10. decembra do 9. marca si občania môžu vývoz odpadu dopredu nahlásiť na obecnom úrade. Zberný dvor bude otvorený len v sobotu od 9:00 hod. do 12:00 hod.

3. Zberný dvor je určený len pre obyvateľov s trvalým pobytom v Slovenskej Lupči.

4. Do zberného dvora je možné doniesť biologický odpad, nadrozmernej odpad a stavebný odpad.

5. Do zberného dvora sa môže stavebný odpad dovažovať len v minimálnom množstve.

6. Občania, ktorí prerábajú domy a byty na základe stavebného povolenia alebo ohlásenia stavebných úprav, prípadne majú povolenie na odstránenie stavby, sú povinní odpad odviezť na vlastné náklady.

7. Vývoz odpadu sa eviduje, preto je dovozca odpadu povinný preukázať sa platným občianskym preukazom alebo nahlásiť meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu.

8. Dozor vykonávajú a evidenciu vedú Michal Chebeň, Ján Uhrík, Koloman Goral.

Žiadame vás o rešpektovanie dozoru a otváracích hodín zberného dvora.

Zber komunál. odpadu

pred vianočnými sviatkami sa uskutoční 22. 12. 2012, t.j. v sobotu. Zber odpadu 31. 12. sa nemení.

INZERCIA

Kúpim garáž

v Slovenskej Lupči na Ulici 1. mája alebo vezmem do prenájmu na zimu 2012/2013.

Tel. číslo: 0918 781 621

INZERCIA

Vezmem garáž do prenájmu

na zimu 2012/2013 za prijateľnú sumu.

Tel. číslo: 0918 781 621

ML KVEŤY

Vás pozývajú

na tradičnú Vianočnú výstavu

v dňoch 18. a 19. 12. 2012

v čase od 13.00 do 18.00 hod.

v Slovenskej izbe v Kultúrnom stredisku.

Všetci ste srdečne vítaní.

INZERCIA

Počítače, notebooky, súčiastky, príslušenstvo, programy, internet – poradenstvo, inštalácia, servis, údržba, zber, výkup, odvoz, ekologická likvidácia - S.L.
0908 504 601

INZERCIA

Darujem

zachovalý, funkčný, elektrický obojživelník – elektrický bojler.

Kontakt: 419 65 89

Nahý vo svete facebooku

Fenoménom v komunikácii medzi ľuďmi je dnes facebook alias fejsbruch, ako ho ja posmešne nazývam. Keď som na túto stránku nedávno zabľúdila a pozrela pár príspevkov, zamyslela som sa, prečo majú dnes ľudia potrebu práve takýmto spôsobom sa o všetkom a ku všetkému vyjadrovať, všetko komentovať a označovať. Páči sa mi to? Že chcú vyjadriť svoj názor, svoje postoje, to je samozrejme a normálne. Každý má na udalosti v živote svoj pohľad, ale takýmto spôsobom? Prečo

Glosa

zamestnanca vylustrovať, ukázať osobu možno aj v nepravom a nesprávnom svetle. Kolkí si uvedomujú, čo vlastne na svojom profile zverejnia? Veď ak chcem s niekým úprimne o niečom debatovať, môžem osobne alebo hoci mailom. Ale je to len s dotýčnou osobou. A takto sa vytrácajú osobné stretnutia, pohľad z očí do očí, ktorý mnohé naznačí. Internet je úžasná vec, keď nám slúži, ale nie keď my slúžime jemu. Poznám ľudí, ktorí každú hodinu niečo zverejnia na svojom profile alebo

by moje názory malo vedieť xyz neznámych ľudí... Odrazu sa v tomto svete človek stáva akoby nahý, odhalený na duchu, odkrýva svoju intimitu. Na druhej strane, ako sa povie, papier všetko znesie, platí asi aj v tomto prípade. Komunikácia z očí do očí nemusí byť vždy príjemná a takto možno niekto rieši aj svoju zbabelosť...

Mnohí si to ani neuvedomujú, ale z takejto prezentácie sa dá mnoho vycítať o dotýčnej osobe. Odrazu tu padá súkromie a často aj súkromie osôb, ktoré o tom ani nevedia. Stačí zverejniť nevinnú fotografiu a už možno nazrieť napríklad, v akom prostredí dotýčná osoba býva, aký má vkus, s kým sa priateli a ako trávi svoj čas, ako vyzerajú jeho príbuzní. Komunikáciu s priateľmi si môže prečítať ktokoľvek, veď kolkí sú obozretní v pridávaní priateľov? Fotografie z „párty“ mladých môžu napr. budúcemu zamestnávateľovi, ktorý si takto môže potenciálneho

k niečomu priradiť – páči sa mi... A je to veru každý deň, každú hodinu. Kladiem si otázku: „Kedy títo ľudia žijú, kedy sa venujú svojej rodine, deťom a blízkym, kedy idú do prírody?“ Isteže je možné aj v prírode reagovať na facebook, nemusí to byť len z izby domova. Ale ako potom človek vníma svoje okolie, krásu prírody, radosť a šantenie detí, starosti svojho partnera, keď je stále v strehu, čo nové na facebooku. Mám rada techniku a pokrok, ktorý nám uľahčuje prácu a život, nemám rada vynálezy, ktoré deformujú ľudské vzťahy, oberajú nás o čas a citlivosť vnímať okolo seba krásne obyčajné veci, otupujú myseľ a našu prirodzenú ľudskosť. Samozrejme, nie je na vine ani technika, ani internet, ani facebook, ale my sami. My musíme mať určené hranice a priority v našich životoch. To, či chceme skutočných priateľov, skutočný život alebo ten virtuálny, je len na nás.

(id) foto int.

DFS DRATVÁRIK opäť o rok starší

Pred rokom sme slávili štvrtstoročie vzniku súboru. Opäť sme o rok starší. Vieme nové tanečné kroky pospájané do tancov, nové pesničky, porekadlá...

V mnohom sme sa zmenili i ľudsky.

Rozlúčili sme sa s najstaršími a privítali sme medzi sebou nových a nádejných malých tanečníkov, spevákov či muzikantov. Vytvorili sme nový kolektív, pevný a priateľský. V prípravke sa Milka opäť potrápila, kým maličky „objavili“ pravú a ľavú nohu a zvykli si na kolektív. Malí sa stali strednými, strední najstaršími. Nebolo to ľahké, ale námaha a boľavé nohy stáli zato. Mohli sme tak s hrdosťou predstúpiť pred divákov a ukázať všetko to, čo sme sa naučili. Najstarší tance z Balogu, strední tance z Pohorelej. Snažili sme sa vniesť radosť do srdca a potešiť aj deti v Rooseveltovej nemocnici. Naše deti majú naozaj zásluhy. Tancujú, snažia sa. Radosť s nimi pracovať. Zaslúžila sa o to naša nová posila v tanci – Matka Fodorová. Vedie ich k trpezlivosti a precíznosti.

Hrá a spieva nám to

Vďaka podpore Ivana Petrika, riaditeľa ZUŠ, a zástupkyne Katky Flo-

chovej sa podarilo zaradiť do tanečného vzdelávania žiakov aj predmet klasický tanec. Pod dohľadom Mirky Poloncovej sa tak staráme o plynulosť pohybov a celkového prejavu tanečníka. Veľký progres sme zaznamenali v hudbe. Jej členovia vyrástli a muzikanti pôsobia vo veľkých súboroch, no pomáhajú nám. Ďakujeme, Igino, Matka a Adka! Malá hudba sa totiž rozvinula do nečakanej krásy a šikovnosti. Je to zásluha Zuzky Michalovej a novej kolegyňky Ivky Mušukovej. Vďaka nim máme ako jedni z mála v okolí šikovnú hudbu s veľkými predpokladmi do budúcnosti. A nechceme sa chváliť, ale spieva nám to – či už nôtia maličká, väčší alebo chlapi, keď sa oprú do hlasov. Aj za týmto výsledkom stoja ľudia a hodiny trpezlivého dolaďovania. Ďakujeme, Milka Debnáriková a Zuzka Uhríková!

Je nás dosť, presne akurát

Uvedená činnosť by sa nemohla konať bez pozorného oka, ochrannej ruky a pre folklór zanieteneho srdca Juraja Dávida. Je nás dosť, presne akurát, aby sme zvládli nadšenie našich detí, ktorých je tiež veľa. Ďakujeme všetkým, ktorí nám v tomto roku pomohli, a to najmä obci Slovenská Lupča a VÚC BB, ale aj mnohým jednotlivcom, ktorí stoja za podporou našich detí. Veríme, že sa nám spoločne bude dariť naďalej rozdávať radosť, vytvárať úsmev na tvári a otvárať srdiečka. Preto aj takto pre vás:

Vinšujeme vám na poli úrody, doma tri plody – lásku, svornosť, pobožnosť, aby vám trvali na večnosť.

Janka Križová, Foto archív DFS

Dratvárik – občianske združenie, v zastúpení Detského folklórneho súboru Dratvárik zo Slovenskej Lupče získalo tento rok finančnú podporu od Banskobystrického samosprávneho kraja na zabezpečenie dievčenských krojov zo Zemplína. Táto pomoc bola vo výške 1360,- Eur.

DFS Dratvárik reprezentuje svoju obec doma a krajinu aj v zahraničí.

Veríme, že svojím tancom, spevom, hudbou a nadšením budeme aj naďalej rozdávať radosť do srdca všetkých divákov z blízkeho aj širšieho okolia a tiež v zahraničí.

Ďakujeme za podporu.

Vedenie a deti

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSŤRICKÉHO
SAMOSPRAVNÉHO KRAJA

Doniesol čerta aj sneh

Mikuláš so svojimi pomocníkmi si tento roku našiel čas aj na deti v Slovenskej Lupči. Dorazil na koči a v podobe vločiek snehu doniesol so sebou nádhernú atmosféru blížiacich sa sviatkov.

Spolu s deťmi rozsvietil na námestí stromček a rozdal balíčky s dobrotami. Niektorí odvážlivci si Mikulášovi dokonca sadli na kolena a predniesli básničku. Iní ju zas okamžite zabudli. Nič to! Čert bol tentoraz zhovievavý a uhlie z koša nedal nikomu. Nanajvýš ním natrel vymrznutý nos. Výborná atmosféra, vynikajúca zábava a pocit, že sme tu všetci pre všetkých! To všetko pod taktovkou Komisie kultúry a mládeže. O zahriatie premrznutých prstov sa zas postarali čle-

novia Komisie podnikania a cestovného ruchu, ktorí rozdávali vlastnoručne pripravený vianočný punč.

(ela)

Foto Peter Veverka

Perličky z obecnej kroniky

Rok 1949: Tehelňa

V obecnej tehelni sa pracovalo na starých, opotrebených strojach. Pece sa vykurovali len drevom. Z týchto príčin prevádzka nebola rentabilná. Keďže povojnová obnova si vyžadovala značné zvýšenie výroby tohto hľadaného stavebného materiálu, MNV sa rozhodol previesť na tehelni väčšie investície. Prestavili sa pece a opatрили sa železnými rôžty, aby pece mohli byť aj uhlím vykurované. Ďalej bol zakúpený tehlársky lis s príslušenstvom v cene 82.865 Kčs. Tieto investície boli nevyhnutné, lebo so starým zariadením by tehelňa nebola mohla splniť plán výroby tehál v tej výške ako jej to určoval päťročný plán. Tieto mladé podniky sotva niekoľko mesiacov po založení, na konci kalendárneho roku vykázali čistý zisk 52.000 Kčs.

Podľa kroniky spracovala: id

(pozn. red.: text ako aj pravopis je prevzatý a zámerne neupravovaný)

Vážený pán starosta,

dovoľte mi, aby som sa vám v mene klientov DD a DSS Slovenská Lupča poďakovala za výbornú spoluprácu s vami, s vašimi najbližšími kolegami z obecného úradu, ako aj s fantastickými ľuďmi z MKS, MŠ, ZŠ, ZUŠ. Kedykoľvek v priebehu roka som ich oslovila, vždy boli ústretoví a ochotní prispieť ku skvalitneniu života našich klientov. Aj vy svojimi ponukami a nápadmi obohacujete ich život. Nemôžem sa nepoďakovať ani za každoročnú návštevu „Mikuláša“ v priestoroch zariadenia, ale tiež za prvé pozvanie na vianočné posedenie do MKS. Klienti boli nadšení z atmosféry, kultúrneho programu s koledami a vianočnými vínami. Cítili sa súčasťou obce a pochutili si nielen na občerstvení, ale aj na vianočnom punči z rúk členov obecných komisií.

V neposlednom rade sa chcem poďakovať

Podakovanie

všetkým, ktorí s nami spolupracujú: členkám evanjelickej diakonie a. v., kňazom, miestnym organizáciám: Dobrovoľnému hasičskému zboru, Slovenskému zväzu záhradkárov a M. Mazúchovi, Slovenskému zväzuzdravotnepostihnutých, FS Dratvárik, OO PZ v Slovenskej Lupči, deťom, ktoré spestrujú čas úžasnými vystúpeniami počas celého roka

a, samozrejme, ich pedagógom.

Našou víziou je integrácia klientov, odstránenie izolovanosti od okolia, „zapadnutie do miestnej komunity“ a aj vďaka vám a mnohým úžasným ľuďom sa nám darí tento cieľ naplňovať. Patrí vám všetkým veľké ďakujeme a želáme vám príjemné, ničím nerušené prežitie vianočných sviatkov a úspešný nový rok 2013.

Denisa Hrašková

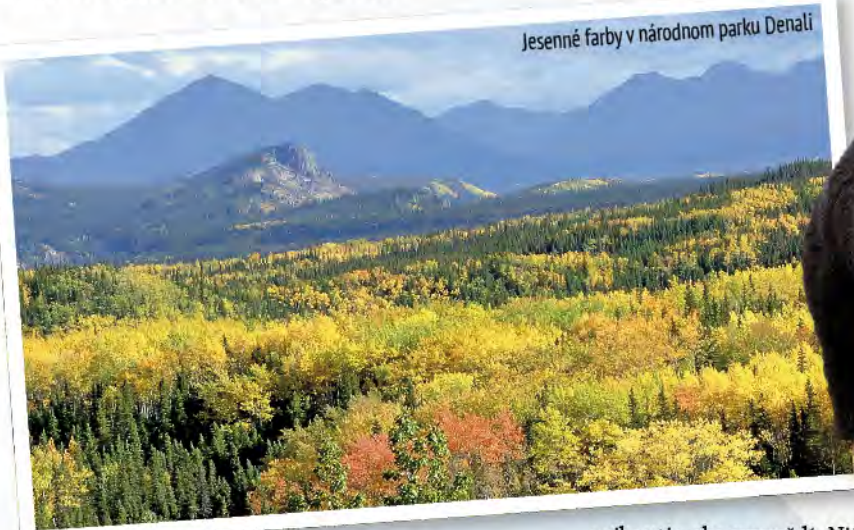

Kedysi čítal Londonove knihy, sníval o Indiánoch a premýšľal o Eskimákoch. Túžil dať srdce divočine. Dnes loví lososy, pozoruje losy a zvykol si aj na medvede. Musel. Grizly a kodiaky sú tie najbezpečnejšie. Vladan totiž žije na Aljaške. Hoci začínal ako psovod, teraz severanom stavia zruby a majstruje sauny. Podľahol však iba prírode.

Keď príroda

Jesenné farby v národnom parku Denali

jaške súčasťou života. „Keď som býval v prívесе, hádzal som odpadky na ten môj 'truck' a raz za čas som ich vyviezol. Kolkokrát som sa vrátil v noci, medveď utekal z korby auta, a to aj napriek tomu, že sa všetko zaťažilo pneumatikami, rozhádzal, čo mohol. Nemám strach, už som si zvykol. Pravdou je, že tam nejde o strach, ide skôr o nešťastnú náhodu.“ Medveďov je v tejto oblasti naozaj veľa. Najmä čiernych a grizly. „Ide o to, že ho nesmiete vyrušiť, ak má nejakú korisť alebo lovi. Jednoduché ak čosi žerú, je zle, prípadne ak majú mladé. Inak idú preč, teda ak neprekročíte omylom bezpečnú vzdialenosť. Štyri roky som žiadnu zbraň pri sebe nemal. Až teraz som si obstaral 'bear spray'. Čosi podobné, ako sú naše 'slzáky', ale veľký. Aj to som si kúpil iba preto, lebo som začal rybačiť na dost zvláštnom miestečku.“

„Naozaj všetko začalo knihami. Naučili ma snívať,“ spomína 37-ročný rodák z Moravy, ktorému k splneniu jeho sna o severskej divočine dopomohla predovšetkým nežná revolúcia. Priblížila ho k realite. „Divočina a zvieratá. Od malička sa považujem za ochrancu prírody. Túžil som robiť psovoda. Víza ale boli neprekonateľnou prekážkou. Slabá nádej sa zabýslna dňom, keď som raz narazil v Krkonošiach na 'týpkov', ktorí robili pre istého českého emigranta na Aljaške“. Vladan mu napísal. Pravdu. Že túži po Aljaške, že bude u neho robiť a nič za to nebude chcieť... Slovo dalo slovo. „V priebehu týždňa som plný očakávania letel. Robil som 6 dní v týždni. Od rána do večera! Všetko možné. Najmä pri

psoch – čistil som koterce a staral sa o šteňatá. Potom domáci zbadal, že som dosť dobrý tesár, takže mi pridal aj prácu na domčekoch. Zabalil som to.“

Drogy aj zbrane

Ozajstné dobrodružstvo sa začalo. „Žil som chvíľu severne od mesta Anchorage, kde som stretol rôzne existencie. Keď to teraz porovnávam s oblasťou okolo Sewardu, kde som prežil následne päť rokov a kde som stretol skutočne úžasných ľudí, bol to poriadne odlišný kraj. Frčali tam drogy, žili a zhľukovali sa tam kriminálnici z celých 'štátov', ktorí zdrhli a schovávali sa na Aljaške. Bežne sa strieľalo. Dokonca aj nás tam jeden 'borec' ohrozoval a vyhrožoval sa, že všetkých bez

mihnutia oka vyvraždí. Nič zvláštne – bol predávkovaný kokainom. Aj to je, žiaľ, Aljaška. No to je o ľuďoch, nie o prírode, lebo tá je drsná a panenská zároveň. Čoskoro tam poletím už po desiatykrát...“ Vladan je vyučený tesár a má stavebnú priemyslovku. Dobrodružný život, ktorý si zvolil, však nespočíva iba v práci. Tej sa venuje 4 – 5 mesiacov v roku. Inak cestuje. „Mám prejazdenú celú Severnú Ameriku, prestopoval som aj celú Kanadu, až kamsi na východ, rovnako Južnú Aljašku a asi dvakrát som išiel dolu do Washingtonu cez všetky štáty autom.“

Chápu oddych

Po neľahkých pracovných mesiacoch v prvej rodine sa Vladan zoznámil s Rolfom. „Úžasne pohodoví ľudia,“ konštatuje. Rolfova rodina patrila medzi tie zámožnejšie. Dost rýchlo sa rozkrítklo, že Vladan je šikovný tesár. O prácu nebolo núdza. „Robil som pre nich rôzne veci – drevené, betónové, guľaté schody, rekonštrukcie, ale aj saunu a pomedzi to som cestoval po okolí. U nich to tak funguje. Povieš, že si potrebuješ oddýchnuť od roboty, a oni ťa do ničoho netlačia, aj keď ju nemáš dokončenú. Chápu to a nečudujú sa. Mnohí ľudia, kto-

rí sú na Aljaške, rozmýšľajú a žijú inak. Našinec by to ani nepochopil. Kúpil som si teda truck – nákladiačik a jazdil som na ryby a po horách. Ryby, to je moje hobby. Aj jeden z mojich plánov bol sen o rybárskej lodi na mori. Zhodou okolností som sa počas svojich výletov zoznámil s Kurtom, ktorý bol rybár a kapitán na lodi.“ Kurt býval na samote a Vladana ubytoval vo svojom dome. Robil mu menšie práce.

Medvede sú všade

„Deň predtým, ako som sa nastahoval, vliezol do

Spray na medvede

„Prečo zvláštne? Grizly tam roztrhal chlapa a popritom to bolo jedno z najfrekventovanejších turistických miest. Mal smolu. Vracal sa

toho domu medveď. Doma bola iba Kurtova manželka s malou dcérou. Musela ho zastreliť. Ešte tam ležal, keď som prišiel. Medveď sa tam strieľajú normálne. Pokiaľ má ktosi v dome potraviny, prípadne neporiadok, musí očakávať, že sa medveď objaví. A ona bola dosť neporiadna...“ Medvede sú na Al-

z prechádzky a cez cestu mu prešlo medveďa. Medvedica chlapa spacifikovala a zaútočila na ďalších dvoch alebo troch ľudí. Naštvala sa. Nič netušiac som bol kúsok od toho miesta. Aj keď pravdu povediac, spray by mi bol zrejme na nič,“ priznáva Vladan a pridáva historku, čo sa traduje o Japoncoch,

Denný úlovok strieborných lososov

vezme srdce

Skalnú útesy v Day Harbor

Medúzy miesto lososov

„Sen o lodi a rybárčeni sa mi nakoniec vďaka Kurtovi splnil. Letel som lietadlom do mestečka Kodiak a potom malým lietadliком cez rovnomenný ostrov do Larsen Bay, čo bolo samo o sebe zážitkom, ale to som ešte netušil, čo príde... Konečne som sa dočkal! Bárka bola ale naozaj strašná. Najstaršia deravá loď, akú som kedy videl,“ spomína na deň, keď sa spolu s rybármi vydal na opačnú stranu pobrežia loviť strieborné lososy. „Bolo to skutočne ďaleko. Išli sme veľmi nebezpečnou časťou. Viem, že občas trpievam morskou chorobou, ale vtedy som tomu neprisoval dôležitosť. Bolo tam množstvo veľrýb, skákali a ja som bol uchvátený. Delfíny, kosatky. Prekrásna 'idylka'. Rybári neboli úspešní. Bolo to strašné. Vytiahli sme žeriavom kolos, v ktorom bolo päťsto kilo medúz a jediný losos! Rôsolovité medúzy nám padali na tváre, strašne to páľilo, no hrôza. Ešte aj ten jediný losos, sa nám z toho rôsolu vyšmykol a vyskočil.“ Zbalili sa teda a išli nazad. Vtom sa začal dvíhať vietor aj vlny.

Chcel som umrieť

„Mal som nejaké tušenie, že príde morská choroba a ľahol som si von na sieť. Všetci zaliezli do kajuty. Zatiaľ bolo jasno, no vlny boli čoraz väčšie. Bolo mi zle. A vtom to na mňa prišlo – postupne som sa lúčil s raňajkami, večerou z predchádzajúceho dňa, obedom a tak ďalej. Vtedy už vlny splachovali kajutu a Kurt na mňa reval, aby som sa skryl. Nejakým zázrakom som sa doplazil do kajuty a obsadil som záchod na ďalších šesť hodín. Objal som misu a vrazil do nej hlavu. Chcel som umrieť. Aj napriek vedomiu, že tabletky proti morskej nemoci boli odo mňa asi dva

metre. Bol som neschopný akéhokoľvek pohybu... Medzitým začali húkať na lodi poplašné zariadenia. Ja som si hovoril, že všetko je úplne normálne, lebo to je môj prvý deň na lodi. V bezmocnom zúfalstve som si trepal hlavu o stenu – že takúto rybárčinu som teda naozaj nemusel.“ To už sa do lode dostávala voda...

morskú nemoc a konečne som čosi urobil. Nakoniec sme člň zachránili a ja som ho zahákoval. Živel víťazil. Netuším, koľko to všetko trvalo, no našťastie sme sa už blížili k zátok, kde z ničoho nič nastal pokoj. Ešte vždy som mal dojem, že to je normálne – jednoducho prvý deň nevydareného rybárčenia.“ Kurt však Vladanovi neskôr prezradil, že

Nepotopili sa

„Vedel som, že najväčšie nebezpečenstvo rybárom hrozí cez zimu na love krabov a bolo mi jasné, že rybárčenie v tých vodách je jedno z najnebezpečnejších povolaní vôbec. Každý rok tam zostane pätnásť – dvadsať rybárov... Medveď na Aljaške zabije jedného, dvoch ročne,“ porovnáva Vladan, ktorý sa nevedomky spolieha, že zima nie je a oni sú v podstate v bezpečí. „Vlny boli už asi desať metrové, ľahol som si na chrbát a oprel som sa nohami o stenu lode. Stále som si myslel, že to je normálne. Vtedy mi do záchodu hodili neoprén a povedali, že ide do tuhého, lebo sa potápame a musíme ísť na záchranne plavidlo. To sa ale medzitým odtrhlo a mne začal asi mozog ignorovať

chýbalo desať minút a loď ide pod vodu. Mali vraj obrovské šťastie. Dodal, že už rybári 30 rokov a toto sa mu zatiaľ nestalo. „Chvalabohu, prežili sme, a to sme boli na lodi, kde sa vcelku nechlastalo, lebo všade sa pije. Väčšina z tých rybárov, ktorí na mori umrú, je tiež spitých na mol a 'idú' cez palubu.“

...

Aj to je, žiaľ, Aljaška. Ale to všetko nezakryje krásu panenskej prírody, hôr, mora, fjordov, ľadovcov v nich, či medvede, lososy alebo veľryby. Všetko na jednom mieste. Ten, kto tomu podľahne, stratí rozum aj srdce a viac neodíde. Tak ako Vladan. Vedel, že čaru prepadne a jednoducho podľahol – divej Aljaške.

ERIKA LAMPEROVÁ
Foto archiv autora a int.

ktorí navštívili časť Aljašky, kde bolo mnoho komárov. „Všetci vyfasovali balíčky, v ktorých boli spraye. Nič netušiaci turisti v domnení, že ide o repelenty, sa ako na povel začali nimi striekať a vzápätí všetci spacifikovaní 'polhali' nedobrovoľne na zem. Skončili vážne paralyzovaní v nemocnici. A to v Japonsku nemajú prirodzené blondínky,“ smeje sa Vladan.

Grizly a kodiaky

„Aj tu divočina určila pravidlá, ktorými sa musia

kým tá úplne neznehyní. Ale sú aj prípady, že človeka znehyní, odišiel a ako náhle sa začal napadnutý hýbať, okamžite bol späť a dorazil ho. Jednoducho sú dve pravidlá správania sa pri stretnutí – u čiernych medvedov agresívne, alebo pokiaľ je ďalej, zdvihnúť ruky, hovoriť naňho a ustupovať čelom. V žiadnom prípade sa neotáčať. Rovnako u grizlyho. Pokiaľ sa ale na vás vrhne čierny medveď, treba sa s ním biť a normálne mu dať do 'držky'. Pri stretnutí s grizlym, si treba ľahnúť včas na zem, schúlif

ľudia, žijúci na Aljaške, ridať. Čierne medvede sú síce menšie, ale agresívnejšie. Nezabijú. Keď sa do teba niektorý pustí, to je normálne bitka. Potrhá ťa, ale väčšinou to nie je smrteľné. Keď sa ale rozhodne grizly, tam je to viac menej 'tutovka', že v lepšom prípade zostaneš na vozíčku. Trhá, až

sa do kľbka a robiť mŕtveho. Pri tom rybárčení v okolí ostrova Kodiak, ktoré sa mi nakoniec podarilo, som videl aj tie najväčšie medvede kodiaky. Bolo ich tam asi dvanásť. Žrali ostatky zo skládky jednej konzervárne. Liezli nám po aute. Fotil som ako šialený. Najväčší mal asi tonu!“

Polozamrznuté jazero v Day Harbor

Remeselníci

Remeslá a výroba

Lupčianski remeselníci sa svojimi výrobkami preslávili v celom okolí.

Najpočetnejšími remeselníkmi boli debnári, ktorí vyrábali gelety, sudy a rôzne predmety do do-

vyrábali potrebné nádoby pre domácnosť a kachličky na murované kachle.

Cechy remeselníkov

Už v 17. storočí bol v Slovenskej Lupči nožiar-

pisomne v origináli. Spísal ich notár Samuel Ďurkovič.

Jarmoky, trhy

Právo na poriadanie jarmokov a trhov dostávali od kráľov iba výsadné (určité) mestá. Kráľ Ferdinand I. vydal v Bratislave 14. februára 1546 pre Lupču výsadnú listinu, ktorou povolil poriadat jarmok a trh. Lupča bola známym jarmočným mestečkom. Schádzali sa tu ľudia až od Podbrezovej.

Nožiarstvo

Patrilo medzi kovospracujúce remeslá s dlhodobou tradíciou. V roku 1828 pracovalo v Lupči šesť nožiarskych majstrov. V roku 1870 sa už vyrobilo 1 500 nožov, 300 nožníc a 500 kosákov, čím sa Lupča stala

mácnosti – košíky, varešky, vahany, dbanky, šechtäre a podobne. Poprednými remeselníkmi boli šustri a ševci. Najváženejší mešťania v mestečku boli čizmári. Dlhú tradíciu malo garbiarske remeslo. Garbiari spracúvali hlavne surové dobytčie kože. Z kožušín šili krajčírri a kožušníci kožuchy. Stolári boli známi majstri vo výrobe nábytku. Vyhľadávaní boli kolári. Vyrábali hlavne vozy, sane, koče. Šindliari vyrábali strešnú krytinu – šindle. Kováči podkúvali kone a vyhotovovali rôzne kovanie. Farbiari sa venovali farbeniu plátna, výrobe modrotlačé. Hrnčiarri a kachliari

sky, debnársky a obuvnícky cech. Každý jeden mal napísané svoje vlastné pravidlá (artikuly). Artikuly krajčírského cechu sa zachovali

v tejto oblasti po Radvani druhým najväčším strediskom nožiarstva. Prvé brusiarne v mestečku postavili Nemci. Stavali sa výlučne pri potoku Lupčica, ktorého voda poháňala aj mlyny a papierne. Lupčianski nožiari v roku 1900 založili nožiarske družstvo. Postavili výrobnú s parným strojom. Budova stojí dodnes na konci Cambelovej ulice č. 35. Družstvo nožiarov vyrábalo cez 1. svetovú vojnu aj bajonety (bodáky) na základe objednávky uhorskej vlády.

Stavba železnice

V roku 1881 sa začala pripravovať stavba železnice z Banskej Bystrice do Podbrezovej. V auguste 1882 richtár a notár zastupiteľského zboru oznámili, že slávna Kráľovská komora nemieni postaviť pri Lupči železničnú stanicu, ale iba v Lučatine pri moste. Zástupcovia Slovenskej Lupče vyvinuli veľa úsilia, aby stanica v obci bola. Lupčania sľúbili dodať takmer všetok materiál na stavbu stanice, ktorá sa začala v roku 1885, dokončili ju v roku 1886. Štátnu železnicu Banská Bystrica – Podbrezová slávnostne otvorili v roku 1886. Na pamiatku tejto udalosti dal Zastupiteľský zbor v Lupči vysadiť topoľové stromoradie od námestia pri úzkej ceste až po stanicu. V roku 1918 – 1923 bolo postupne vyťaté, lebo sa tu budovala nová široká Nádražná ulica (dnešná Cambelova ulica).

Spracovala Eva Horská,
foto int.

Lupčiansky historický kalendár

Január

3. 1. 1944 – zanikla obec Lupčianska Ulica. Stala sa súčasťou obce Slovenská Lupča ako Lupčianska ulica.

8. 1. 1915 – narodil sa Teodor KALISKÝ. Pedagóg, ochotnícky režisér, aktívny záhradkár a včelár, publicista.

12. 1. 1914 – narodila sa Kornélia KROPILÁKOVÁ, rod. KALISKÁ. Významná slovenská matematicka a učiteľka. Zomrela 24. 1. 1992 v Bratislave.

14. 1. 1803 – začal sa veľký proces so Zuzanou LUBERECOVOU a Annou RUSKOVOU, ktoré Lupčiansky súd odsúdil za vraždu Alžbety PETKOVEJ na trest smrti mečom. Kráľovský súd vo Viedni 10. 8. 1804 zmenil rozsudok, Luborecová dostala milosť, trest bol zmierený na 8 rokov žalára. Anna Rusková bola 12. 8. 1804 popravená na lúke za Lupčianskym mostom.

17. 1. 1812 – narodil sa Daniél Gabriel LICHARD. Evanjelický kňaz, novinár a vydavateľ. Počet jeho článkov presahuje 5 tisíc a jeho dielo predstavuje 90 zväzkov kníh, brožúr, kalendárov novin a časopisov.

18. 1. 1768 – narodil sa Pavol COCHIUS. Významný slovenský učiteľ, včelár, básnik a skladateľ nábožných piesní.

19. 1. 1688 – kráľ Leopold I. vystavil na Brati-

slavskom hrade výsadnú listinu, ktorou potvrdil platnosť všetkých doteraz vydaných listín, oslobodil Lupču od dávok, poplatkov a všetkých robôt na Lupčianskom hrade, ako aj od poplatkov a mýta na trhu v Banskej Bystrici, právo hlasovať na zhromaždeniach Zvolenskej stolice a dovolil Lupči postaviť mlyn.

24. 1. 1882 – prvá písomná zmienka v zápise zastupiteľského zboru

o výstavbe železnice medzi Banskou Bystricou a Podbrezovou.

27. 1. 1903 – narodil sa Ján ČÍŽ. Pedagóg, rozhlasový pracovník, autor kníh, rozhlasových a televíznych hier pre mládež.

28. 1. 1846 – narodil sa Daniél ŠUSTEK. Zaoberal sa umeleckým rezbárstvom, bol cestovateľom a publicistom. Zakladateľ krajan-ských spolkov v USA.

(Spracoval Ján Kováčik)

Zima v záhrade

Aj v decembri môžeme na záhrade niečo urobiť, hlavne to, čo sme nestihli v lete alebo v jeseni. Záhradkárské príslovie totiž hovorí: „Čo si urobil v zime, na jar to nájdeš.“

Býva dobrým zvykom, že záhradkár zájde pozrieť na záhradu aj cez vianočné sviatky, napriek tomu, že je blata po členky alebo snehu po koliená. Rozhliadne sa po záhrade pozornejšie ako inokedy, aby zistil nedostatky, ktoré treba odstrániť. Mesiac november a december sa vyznačujú nepriaznivým počasím. Zvlášť vietor dokáže uvoľniť obväz na stromčekoch, obľamať konáre, alebo vyvrátiť kolík, uviazaný k stromčeku. Nevhodné kolíky z mäkkého dreva rýchlo hnijú, v mrazoch zamrznú a pri najmenej námahe sa odlomia a siahnu na zem aj mladý stromček. Ak je napadnuté mnoho snehu na stromčekoch a tujach, je potrebné ho striasť. Chránime hlavne tuje, ktoré sú veľmi labilné. Konáre sa pod ťarchou snehu ľahko ohýbajú a lámu. Aby sme tomu zabránili, tuje všetkých dru-

Na svätú Barbaru, t.j. 4. decembra je najvhodnejší čas narezať konáriky čerešní na vianočnú výzdobu

hov obviažeme silným špagátom v smere odspodu až po hrot.

Pripravte sa na štepenie

V mesiaci december si musíme narezať materiál na štepenie vrúbľov, hlavne kôstkovín. Materiál na štepenie jadrovín, hrušiek a jabloní môžeme rezať aj vo februári. Vrúbľe režeme zo zdravých, rodiacich stromov vždy z južnej strany. V prípade, že je pod bodom mrazu, vrúbľe musíme rezať len v rukaviciach, nesmie sa ich dotýkať holými rukami. V decembri režeme aj vrúbľe drobného ovocia,

ako sú egreše, čierne, biele a červené ríbezle. Kôstkoviny a drobné ovocie začíname štepiť koncom februára až do polovice marca. Narezané vrúbľe ošetříme, vložíme do vlhkého piesku, odložíme do chladnej pivni-

Radíme záhradkárom

ce alebo vodovodnej šachty. Poznáme spôsob na ošetrovanie vrúbľov. Do nádoby dáme 10 – 15 cm piesku, piesok navlhčíme a vrúbľe pozapichujeme spodným koncom do piesku. Vedro uviažeme na pevný povraz, spustíme do studne tesne nad hladinu vody a zabezpečíme jeho stabilitu. Vrúbľe nesmú vyčuľať, inak sú bezcenné.

Rozkvitnuté Vianoce

Na svätú Barbaru, t.j. 4. decembra je najvhodnejší čas narezať konáriky čerešní na vianočnú výzdobu. Narezané konáriky vložíme do vazy s teplou vodou a necháme v teplej miestnosti. Pred zimným pokojom v záhrade zhrabeme všetko

opadané listie, ktoré zlikvidujeme, a tým zničíme škodce, ktoré sú na listoch nasadené. Nezabudneme na odstránenie stromov a konárov, napadnutých vírusovými chorobami, akou je šárka slivková, ktorá sa u nás rýchlo rozširuje. Táto choroba sa nedá liečiť. Jedínym spôsobom, ako zabrániť jej rozširovaniu, je napadnutý strom vykopať a drevo spáliť. Spoznáme ju podľa žltých listov, ktoré predčasne uschnú a opadávajú. Preto je veľmi potrebné ničť vošky a ostatný savý hmyz.

M. Mazúch
Foto int.

Naši jubilanti

V mesiaci november sa významných jubileí dožili:

95 rokov **Mária Lovasová**
80 rokov **Jozef Bartoš**
70 rokov **Tibor Tomášik**
70 rokov **Mgr. Ján Priesol**

V mesiaci december sa významných jubileí dožili:

70 rokov **Ing. Elena Majerová**
70 rokov **Anna Debnáriková**
75 rokov **Stefan Tischliar**
75 rokov **Jolana Hrabčíková**
75 rokov **Anna Bruchániková**
80 rokov **Ondrej Gregor**
80 rokov **Július Stanko**

Privítali sme do života

V mesiaci november sme privítali do života:

Richard Kysel'
Alex Majer
Nela Harvanová

Opustili nás

V mesiaci november nás opustili:

Emil Pocklan vo veku 66 rokov
Božena Oravská vo veku 91 rokov

Pravá Štefanská!

V spolupráci s Marianom Laštiakom (Cyrom) pripravuje pre vás Komisia kultúry a mládeže na 26. december 2012 **pravú Štefanskú zábavu** v MKS Slovenská Lupča. Podrobnosti nájdete na plagátoch.

(md)

Povešť o farebnej vode

Na dolnom konci Lupče žila raz jedna žena. Blašková bolo jej meno, čo nikoho na okolí neznášala. Nóó, nikoho. Ľudí a ich človečenstvo neznášala a najlepšie jej robilo, keď boli všetci rozhašterení a rozvadení. Naopak, túlavé mačky a psy boli jej radosťou, bola by sa s nimi maznala a hrajkala vari celé dni aj noci.

Lupča tej doby bola pokojné, mierumilovné mestečko, jeho obyvatelia boli spolupatriční a spolucitiaci. Navzájom si pomáhali a v čase voľna sa spoločne stretávali. Muži v krčmičke u Krumov, ženy v kostolíkoch a deti pri hrách na Rajčule. No a toto všetko nevedela Blašková za ten svet strpieť.

Vyhnali strigu

I nastal deň, keď Blašková prišlo na um, ako Lupčanov rozoštváť. Začala ich ona pre rôzne somariny navzájom podpichovať, huckať. Huckala susedov proti susedom, dolnokončanov proti hornokončanom, ga-

džov proti cigánom a naopak. No a huckanie malo úspech, Lupčania sa pustili do seba, začali sa ruvať, biť a bolo by vari prišlo aj na vidly, kosy a mlaty, nebyť múdreho richtára, ktorý štriac sa zlo zastavil. Vedel on totiž, odkiaľ vietor fúka, zašiel na dolný koniec a strigu Blaškovú z mestečka vyhnal. Blašková si nestačila ani poriadne veci pohabať a spolu s túlavými mačkami a psami utekala, čo jej nohy stačili. Utekala ona z dolného konca Lupče k Hronu, prebehla cez brod a poďho popod skalu hore Driekyňou. A bola by utekala, až neviem kam, keby v mieste, kde Driekynský potok ešte len silu nabera, nezbadala opustenú kolibku. Tu sa usalašila, roky žila a bola by vari aj umrela, keby...

Nahuckala Poničanov

Keby ponad kolibku neboli prešli kolonisti, čo žily vzácných rúd vyhľadávali a banské diela zakladali. No a, namôjveru, povyšše kolibky, kde sa lupčiansky a ponický chotár stretávajú, takéto miesto našli. Tu postavili dve štólne, povolali vychýrených baníkov z oko-

litých obcí a začali medenú rudu dolovať. A boli by baníci vzácnu rudu aj v pokoji dolovali, keby stará Blašková nezačala pikle kuť, nekalo uvažovať. Čo keby tak pre drahocennú rudu Lupčanov a Poničanov rozoštvála? I ako uvažovala, tak aj konala. Zašla za Poničanmi a vyrozprávala, ako im zlí Lupčania chotár poddolujú a vzácnu rudu kradnú. Poničania starej Blaškovej uverili a na Lupčanov sa strašne napajedili. No a keď už boli Poničania takto napajedení, poďho ona do Lupče s tým istým, len opačne. Poničania vraj Lupčanom med kradnú.

Zlato z potoka

I nahnevali sa Poničania na Lupčanov, Lupčania na Poničanov a začali sa o medené bane sporiť. Richtári si vypisovali listy, všakovak sa navzájom vyhrážali, a keď už nič nepomohlo, napísali pánovi Zvolenskej stolice. No a keď ani tam nepochodili, poslali sťažnosť až k samotnému kráľovi. Čakali na odpoveď od kráľa Lupčania, čakali Poničania, keď tu zrazu počas čakania sa udiali divné veci. Jedného dňa, keď bol akýsi svia-

tok a baníci oddychovali, začala z oboch štólní vytekať zvláštna, farebná voda. Zo štólne bližšej k Ponikám voda zelená a z tej druhej, čo bola na lupčianskej strane, voda modrá. No a tieto farebné vody sa pomaly kľukatili pomedzi skalky dole haldami s hlušinou, až sa obe spojili v ligotavú žltú a vliali do Driekynského potoka. Akurát v čase, keď začal dole Driekyňou tiecť žltý potok, vybrala sa stará Blašková vody pre smädne túlavé mačky a psov navbrať. A tu, neveriac vlastným očiam, skríkla: „Zlatoó, potokom tečie zlatoó!“ No ledva sa zohla a vody dotkla, razom dočista skamenela a takto tam stojí až dodnes.

Malachit i azurit

Odpovede od kráľa sa

Lupčania a Poničania napokon dočkali. A bola to odpoveď múdra, ako sa na kráľa patrí. Štólna z ponickéj strany bude patriť Poničanom a štólna zo strany lupčianskej Lupčanom. Vela vody a rokov pretieklo Driekyňou od čias, keď žila stará Blašková. No aj keď dnes už Driekynský potok nie je sfarbený, všetko tu napísané je pravda pravdúca. Ešte aj v dnešných dňoch môže totiž našinec nájsť na pozostatkoch banského diela zelený malachit a modrý azurit, čo vodu zo štólní farbili. No a miesto, kde sa to všetko prihodilo, sa ešte aj po rokoch nazýva Farbište. A samotná Lupča? Tej od tých čias pribudla na erbe a zástave popri striebornej aj farba azúrová a zlatá ako pamiatka na poučnú dávnu dobu.

Ján Balkovic, foto int.

Kto to povedal?

Výroky slávnych

Milujte ľudí takých, akí sú, čím menej si to zaslúžia, tým viac ich milujte. Nemilujte ich podľa veľkosti ich zásluh, ale podľa veľkosti ich potrieb!

a) Marián Kuffa
farár Zakovce

b) Honoré de Balzac

c) Karel Čapek

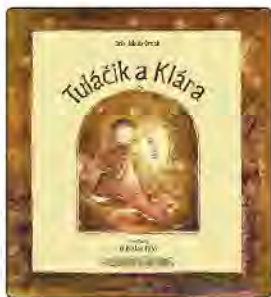

Správna odpoveď na strane 19.

Obecná knižnica ponúka deťom

Erik Jakub Groch
Tuláčik a Klára

Vari najčítanejšia kniha pre prvých čitateľov za posledných desať rokov vychádza v treťom a určite najkrajšom vydaní. Kniha o dvoch priateľoch – Kláre a psíkovi Tuláčikovi – predstavuje sedem krátkych rozprávok o tom, čo je v živote naozaj cenné (domov, vzťahy, láska) a o zbytočnostiach (zdanie, zhon, sláva), s ktorými je zakaždým len veľa neúčinného trápenia. Sedem rozprávok o priateľstve medzi malým psíkom a dievčatkom, kto-

ré pootvárajú najmenším čitateľom dvere k pochopeniu sveta okolo nich i samých seba. Táto kniha je o tom, že naozajstný domov je miesto, kde nás niekto čaká, že priateľstvo je lepšie ako sláva, že šaty nerobia človeka ani

múdrejším, ani lepším, že dážď je tá najkrajšia hudba a svet okolo nás to najväčšie kúzlo.

Tuláčik bol už aj pred tromi rokmi milé šteniatko. Ale teraz vyrástol a vybral sa do sveta. Medzi deti a tých, čo im čítajú. Najprv šiel do Talianska – lebo tam žili jeden jeho priateľ Chudáčik a priateľka Klára. Odtiaľ šiel potom do Poľska, lebo tam majú Chudáčik a Klára asi najviac priateľov. A niekedy cez leto pôjde do Francúzska, lebo Chudáčik tú krajinu a jej reč veľmi vyčvaloval. Je to po rokoch opäť kvalitná detská kni-

ha s akvareli Ľuboslava Paľa, ktorá získala Cenu Ministerstva kultúry SR za ilustrácie v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska 2005, medzinárodnú cenu Corvi Bianchi (Biele havrany), je zapísaná do Čestnej listiny IBBY a zaradená do stálej zbierky kníh Medzinárodnej knižnice v Mníchove. Vyšla tiež v Poľsku a Taliansku. A keďže sa blížia najkrajšie sviatky roka, je to dobrý tip pre rodičov na vhodný darček pod stromček a pre deti tip na spríjemnenie si dlhých zimných večerov pri pôvabnej a milej knižke.

(spracovala id, foto int.)

Reality šou prírody v priamom prenose

Prišli pochmúrne dni a dnes je jeden z nich. Je voľný a ja premýšľam, čo s ním. Niežeby mi vadilo, že nemusím ísť do práce. Cítim, že potrebujem vypnúť, ale...

Môj organizmus je nastavený na neustály kolotoč povinností, kde ide všetko veľmi hekticky. Zastavím sa až večer. Aj to len v prípade, keď si nedonesiem domov plnú kapsu papierov alebo minimálne plnú hlavu myšlienok z udalostí počas dňa. Je to, ako keď bežím maratón a odrazu ma niekto v tej rýchlosti zastaví. Tak je to aj s voľným dňom. Túžim mať voľno, a keď je tu – šok! Ale to je tá dnešná doba a prežíva to takmer každý. Pohoda, „klídek“, „káfičko“... V mojom prípade nie „tabáček“. Mám toľko zmeškaného, ale odrazu príde únava a poviem si, dnes nič nerobím. Zakúrím si v krbe a budem sa len tak doma v pyžame, hrubých ponožkách poflakovať pri zvuku praskajúceho ohňa. Spravím si kávičku, man-

žel je v práci, doma ticho... Pustím si televízor, ktorý aj tak málo sledujem. Aspoň zistím, čo zaujímavé beží. Štúkám, prepínam, nič. V reprízach bežia stupídne reality šou. Účastníci sa navzájom vadia medzi sebou pre nejakú bezvýznamnú a nepodstatnú vec. Už len toto mi pomôže ako „relax“! Prepínam ďalej, na „Čechoch“ zachytím Jana Krausa so zaujímavými hosťami. Jeho uštipačný humor a dobrí hostia ... Super! Zapozerám sa, ale

o pár minút zisťujem, že som chytila už iba koniec relácie. Vypínam televízor a zahľadím sa na okno.

Celebritky prírody

Nastavila som už po niekoľkokrát krmidlá pre vtáčiky na zimu. Čítala som, že sa to má urobiť skôr, ako príde skutočná zima, aby si krmivo našli a na všetko nové si zvykli. Lenže po štyri roky nič, až vlni a teraz... Chyba bola v krmive. Darmo som sypala proso, dávala slaninu, ale podcenila som slnečnicu. Náhodou som semiačka z mojej slnečnice v záhradke dala do búdky a na moju radosť začali vtáčiky lietať. Vlni občas, ale tento rok je to hádam krdlik z pol Lupče. Slnečnicu nestačím kupovať. Asi ju budem musieť kupovať na vrecia, nie vrecká. Veď ako by som to tým malým operencom vysvetlila, že odrazu nemajú nič nasypané? A tak sa pozerám a sledujem najúžasnejšiu reality šou, akú kto zrežiroval. Režisérkou je sama pani Príroda. Ležím na posteli meter od balkónového okna a pozerám na cupkajúce sýkorky. Vedľa mňa sedia obidve moje mačky. Oči majú obrovské, žlté a čierny pásik v strede oka im takmer nevidia. Len kmitajúca špička chvosta prezrádza ich „myšlienkové pochody“. A tak mám divadlo dvojité. Moja hlava je ako na tenise, raz na mačky, raz na vtáčiky. Nálety pokračujú, niekto-

ré sýkorky už so semienkom neodletia na borovicu oproti, ale priamo pred mojimi očami si ho uchytia do pazúrikov a ošobávajú, čo aj patrične počujú, lebo sedia na kovovom zábradlí balkóna. Sú neskutočne krásne a milé. Je zaujímavé sledovať, ako sa odlišujú, hoci na prvý pohľad vyzerajú rovnako. Chudiatko stará borovicu oproti je ich útočiskom. Je vraj škaredá, nemá tvar, lebo bola niekoľkokrát necitlivo opílená pre elektrické drôty. Už ju chceli aj vypliť, že hyzdí ulicu, ale pre mňa je vzácna a krásna, lebo priamo oproti oknu mám kus prírody. V jej kornu je množstvo vtáčikov,

oko až k tylu, býva u samíc trochu užší, u mláďat skôr hnedý. Brada a hrdlo sú belasé, prúšie a ostatná spodina žemľová, boky a spodné chvostové krovky načervenané, u samca veľmi tmavé. Lieta rýchlo a obratne v plochých vlnkách. Vábi hlasitými hvizdmi aj jemnejším sýkorkiným si-si. Spev je trilkovitý, opisovaný ako *kvi-kvi-kvi*. Čo myslíte, o akého vtáčika ide? Skúste hádať a napíšte svoju odpoveď. Ako pomôcku vám uvediem, že dôležitým znakom je spomenutá pirátska páska. Vyžrebujeme jedného z vás a odmeníme vecnou cenou, ktorú nám na tento účel venovala firma Essel, a.

Všimli ste si...

...že je akosi pomenej vrabcov? Úbytok je vraj z dôvodu, že sa doma menej chovajú hospodárske zvieratá, menej sa pestuje pšenica a pod. Kdesi som to čítala, či je to naozaj tak, nezaručujem, ale isté je, že ku mne v tom množstve vtáčikov skutočne nelietajú vrabce až na jedného jedinca, ktorého volám Čimo.

dokonce tu hniezdila aj hrdlička. Len bola chudera pomyslená a hniezdila neskoro, takže nič nevychovala. Divadlo v krmidlách pomaly skončí, pre moje mačky to bolo asi dosť vyčerpávajúce. Takmer dve hodiny v napätí a strehu. Zaspávajú a prespia takmer celý deň, čo pre ne nie je nič výnimočné, zvlášť v takom daždivom počasí.

Hádaj, oceníme ťa

Odrazu prileti iný vtáčik. Nie je to sýkorka. Je síce veľký ako vrabec, ale má väčšiu hlavu, krátky chvost. Má výrazný šidlovitý zobák, ktorý používa na vyhľadávanie hmyzu pod kôrou stromu. Po kmeňoch stromov lezie často hlavou dole. Má pomerne nezameniteľné sfarbenie so šedomodrým chrbtom, žltohnedým bruškom a čiernou páskou cez oko. Vrch hlavy a tela je šedomodrý, letky sú tmavé. Čierny pruh, ktorý ide cez

s. Slovenská Lupča, a možno čosi navyše.

Svoju odpoveď nám posielajte do konca decembra na adresu zvesti@slovenskalupca.sk

Ivona Dobišová,
foto int.

Pranostiky

December

- Aké veľké sú cencúle v decembri, také dlhé budú rúrky z kukurice.
- Keď v decembri mrzne a sneží, úrodný rok nato beží.
- Od Lucie do Vianoc každá noc má svoju moc.
- Keď na Narodenie Krista pršať začne, za štyri týždne počasie bude mračné.
- Lahodný a teplý čas na Vianoce je znamením, že zima bude dlho trvať.

Stolnotenisový turnaj jednotlivcov

Pozývame Vás na priateľský stolnotenisový turnaj jednotlivcov:

Termín turnaja: 22.12.2012 t.j. sobota o 9:00 hod.

Miesto: Sokolovňa – Slovenská Lupča

Štartovné: 5,- €

Príhlásiť sa môžete v pohostinstve Tribel Slovenská Lupča, alebo na telefónnych číslach:
048/418 74 96 • 0907 030 199 • 0917 643 940, prípadne každú stredu medzi 18.30 a 19.30 hod. v Sokolovni

Uzávierka prihlášok je 15.12.2012

Dutý Mikuláš

Pomaly ale isto sa k nám blíži sviatok známy ako Mikuláš. Aj dospelí sa tešia. Na čo? Na sladkosti! Po oknách a v pančuchách budú samé sladké pochúťky. Je to tradícia po sv. Mikulášovi, ktorý chudobným rodinám dával peniaze a sladkosti pod okná.

A určite aj vy s vašimi deťmi pôjdete k známym, starým rodičom a ďalším po sladké odmeny za to, že je Mikuláša. Keď je Mikuláš, dajte si pozor, aby vaše deti nepukli od prejedania. Najbežnejšie sú: duté Mikuláše, lentilky a iné čokoládoviny. Ale najčastejšie sú decembrové kalendáre s čokoládami na každý decembrovo-mrazivý deň. Tento sviatok v USA, UK a podobných krajinách nie je. Preto je veľké šťastie, že ho máme! Lebo ony majú iba Štedrý deň a vianočné sviatky. A my aj, aj, aj... lebo po Mikulášovi sa každý môže tešiť aj na, čo? Na Vianoce! Mikuláš bol biskup z Myry. Narodil sa v maloázijskom gréckom meste Pantara v Licii (teraz grécke mesto Demra). Na jeho počesť postavili 25 kostolov na Slovensku, 50 v Česku a po jednom v Taliansku, Belgicku, Poľsku, Rusku, Bulharsku a Estónsku.

Jeho najznámejším činom je určité zachránenie troch deť. V meste totiž žila jedna rodina, ktorej otec prišiel o všetky peniaze a jeho tri dcéry si mali na živobytie a veno zarábať. Keď sa to dozvedel Mikuláš, rozhodol sa im pomôcť. V noci dal do mešca peniaze a položil ich na okno domu, v ktorom rodina bývala. A kvôli tomu vznikol tento sviatok, ale nie s peniazmi, ale sladkými maskrtami! No v deň, keď tento sviatok je, Mikuláš v roku 136 umrel vo väzení. Nuž, milí rodičia, vaše deti sa idú týždeň prejedat sladkosťami od Mikuláša. A vy, milé deti, pamätajte na pravý osud Mikuláša. Jedzte pomaly a nechajte si aj na iné dni, nie to do seba nahádzajte, inak naozaj puknete :-)

Juraj Filip Holéc
(10 rokov)

Šťastné Vianoce „bachтали karačoň“

Ešte sa niekoľkokrát vyspíme a prídu vianočné sviatky, tak ako každý rok. Niektorí ľudia pri tejto príležitosti spomínajú na svoju mladosť a prežité sviatky, ako to urobil aj Ondrej BARTOŠ, náš rómky spoluobčan. Vyrozprával mi, ako prežíval Vianoce – Karačoň počas svojho detstva za Hronom.

Príprava na Vianoce – Karačoň sa začala už počas Adventu veľkým upratovaním. Príbytok od základu čistili, natierali steny, prali všetko, čo sa prať dalo. Vianoce chceli prežiť a príchod Ježiška prijať v čistom príbytku. Niekoľko dní pred sviatkami sa začalo veľké nakupovanie potravín a alkoholu. Nesmelo chýbať dostatok údeného mäsa, klobás, múky, cukru, bryndze, kyslej kapusty.

Pôst nediržali

Prípravovali sa rôzne koláče ako makovníky, tvarožníky a pod., ktoré nosili gazdiné na veľkých brotvanoch do pekárne buď do Horčínov, alebo Holécich, kde im ich upiekli. Na Štedrý deň sa, samozrejme, varilo, vyprážali sa bravčové rezne, varili sa halušky s bryndzou alebo s kyslou smotanou. V tento deň sa nediržal pôst ako u spoluobčanov – katolíkov. Vianočný stromček (kristindel)

– karačoň kašto-ro sa ozdoboval doma vyrobenými ozdobami, prípadne, kto mal, aj farebnými guľami. Stromček sa zavesil na strop. Keď bolo všetko hotové, pripravil sa slávnostný stôl, na ktorom nesmel chýbať biely obrus, pod ktorý sa do rohu uložili drobné mince.

Zmierovanie a odpúšťanie

Pre uctenie mŕtvych členov rodiny sa na podlahu rozsypli drobné kúsky pripraveného jedla. Večera začala modlitbou, ktorú predniesol najstarší člen rodiny. Na stôl sa vždy položil tanier aj pre zomretého člena rodiny. Jedlo začalo obľáčkami, opekanými s makom, kapustnicou, potom sa pokračovalo rezňami, údeným mäsom a tiež haluškami. V rodine Bartošovcov nepripravovali tradičné rómske jedlá ako goja – zemiaková klobása a bokoľu – placky pečené na platni. Aj keď jedlo malo veľa chodov, porcie boli skromné, aby každý zjedol z každého druhu. Po večeri sa rodiny navzájom nakrátko ponavštevovali a medzi tými rodinami, kde boli nejaké spory alebo konflikty, dochádzalo k vzájomnému odpúšťaniu a zmierovaniu. Zároveň odchádzali prakticky všetci členovia rodín z osady koledovať do rodín v dedine – ku gadžom.

Koledníci po dedine

V tých časoch to bolo samozrejme, že občania oca-

ešte zostalo, a tiež zlikvidovať všetok alkohol. V tento deň si každý doprial jedla a pitia do sýtosti.

Bieda a hojnosť

Záverom by som chcel zhrnúť, ako vnímali naši rómski spoluobčania Vianoce. Predovšetkým ako sviatky, cez ktoré muselo byť hojnosť jedla a pitia. Ak celý rok trpeli biedou, tak cez Karačoň toho muselo byť dostatok. Ďalej to bolo obdobie čistoty. Celá domácnosť sa musela lesknúť od čistoty a na stole musel byť čistý biely obrus. Vianoce boli obdobím, cez ktoré sa najviac prejavovala úcta k mŕtvym členom rodiny a spomienka na nich. Na Štedrý deň chodili páliť na cintorín sviečky a večer pri stolovaní mali miesto aj posledné zomrelí členovia rodiny. Samozrejme, že pre nich nechávali aj jedlo, ktoré po Vianociach spálili. Nakoniec to boli **sviatky zmierovania a odpustenia**.

Vinšujeme šťastné vianočné sviatky a úspešný nový rok – Kajtaves bachtalo pakada báres karačoň ando nevo berš.

Ján Kováčik a Ondrej Bartoš
foto int.

Autobusový cestovný poriadok platný od 09.12.2012 do 06.12.2013

Slovenská Ľupča, rázc.k žel.st. – Banská Bystrica, AS MHD:

04:57x, 04:58x, 05:08x, 05:08x, 05:10x, 05:12a, 05:17a, 05:22a, 05:34x, 05:57x, 06:10x, 06:18x, 06:20x, 06:43x, 06:48x, 06:50x, 07:00x, 07:05Ⓞ, 07:20x, 07:30xw, 07:40x, 07:44x, 07:44x, 08:05a, 08:15x, 08:55x, 09:12a, 09:45, 10:10x, 10:30x, 11:03x, 11:34x, 12:05x, 12:38, 13:05x, 13:20a, 13:25x, 13:45x, 13:50x, 14:05b, 14:08x, 14:35x, 15:08x, 15:10x, 15:15x, 15:50x, 16:16x, 16:25x, 16:26x, 16:40x, 17:09, 17:25x, 17:29a, 17:30x, 17:51x, 17:54x, 18:00a, 20:50*1, 21:15x, 22:00b,

Slovenská Ľupča, rázc. – Banská Bystrica, AS MHD: (Brezno)

05:58x, 06:03x, 06:23a, 06:28x, 06:33x, 07:07x, 07:08x, 07:18x, 07:22x, 07:27x, 07:33a, 07:44x, 07:49x, 08:23x, 08:23a, 08:45x, 08:50x, 09:08Ⓞ, 09:08x, 09:31x, 09:53x, 10:25x, 10:28†, 11:08x, 11:25x, 11:58Ⓞ, 12:03x, 12:29x, 13:08, 13:38x, 13:59Ⓞ, 14:03x, 14:37, 14:52x, 15:08x, 15:25x, 15:49x, 16:03x, 16:20x, 16:23, 16:56, 17:03x, 17:35Ⓞ, 17:37, 18:03x, 18:38k, 18:56Ⓞ, 19:43k, 21:07k
ĎIALKOVÉ LINKY: 05:20x, 06:16b, 07:25, 08:46Ⓞ, 09:05x, 09:27x*6, 11:30*2, 12:45ⓄⓄ, 12:47ⓄⓄ, 15:30x, 16:30x, 17:45Ⓞ, 19:00*3,

Slovenská Ľupča, rázc.k žel.st. – B. Bystrica, Roosv.nem: 06:43x, 06:48x, 07:40x, 06:50x, 17:54x

Slovenská Ľupča, rázc. – B. Bystrica, Roosevelt.nem:

06:03x, 06:23a, 07:08x, 07:18x, 07:22x, 07:27x, 07:49x, 10:25x, 14:50x, 14:52x, 18:03x,

B. Bystrica, Roosevelt.nem. – Slovenská Ľupča, rázc:

07:05a, 07:10x, 08:05x, 08:10x, 09:30x, 11:05x, 12:05x, 14:00x, 15:15x, 15:30x, 19:10x,

Banská Bystrica, AS MHD – Slovenská Ľupča, rázc.k žel.st.

Nástupište: 15, 16, 17 a 18

05:15x, 05:20x, 05:30x, 05:30x, 06:00a, 06:05x, 06:15x, 06:15a, 06:30x, 06:35x, 06:35x, 06:45x, 06:50x, 07:00xc, 07:30x, 07:30, 08:30, 08:55x, 09:15x, 09:45x, 10:15x, 10:40x, 10:50a, 11:00x, 11:15x, 12:00x, 12:25x, 13:05x, 13:10x, 13:30x, 13:35Ⓞ, 14:00x, 14:20a, 14:30x, 14:30b, 14:35x, 14:40x, 14:50x, 15:10x, 15:15†, 15:20x, 15:30x, 15:35x, 16:25b, 16:45x, 16:50x, 17:10x, 17:30x, 17:35a, 18:30x, 18:35x, 18:45a, 19:00, 19:15a, 19:20xs, 19:45x, 21:25b, 22:30x, 22:30*1,

Banská Bystrica, AS MHD – Slovenská Ľupča, rázc. (Brezno)

Nástupište: 21 a 22

06:20x, 06:30x, 06:45x, 07:15a, 07:25x, 07:35x, 07:45Ⓞ, 08:20x, 08:50x, 09:00a, 09:25x, 09:45x, 10:00x, 10:00a, 10:30x, 10:40x, 11:00, 11:20x, 11:30x, 11:45x, 12:00x, 12:20Ⓞ, 12:20Ⓞ, 12:25x, 13:15x, 13:30x, 13:40, 14:15x, 14:25x, 14:45x, 15:00x, 15:20x, 15:32x, 15:45x, 15:50x, 15:50a, 16:10x, 16:50x, 17:15, 17:30x, 17:30a, 18:00, 18:15, 18:30Ⓞ, 19:00k, 19:25x, 19:40Ⓞ, 20:10k, 22:10k,
ĎIALKOVÉ LINKY: 05:30*3, 11:45Ⓞ*4, 12:20x*6, 15:50Ⓞ, 19:15, 19:35xⓄ, 20:35ⓄⓄ, 21:25*5, 22:00x, 00:40Ⓞ

Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s.

† - ide v nedeľu a cez štátom uznané sviatky.

s - ide od Rooseveltovej nemocnice (19:05)

Ⓞ - vysvetlivky – vysvetlivky – vysvetlivky

w - ide v dňoch školských prázdnin

x - ide v pracovných dňoch okrem sviat.

c - ide v dňoch školského vyučovania

b - ide v pracovných dňoch a v sobotu

a - ide v sobotu, v nedeľu cez št. sviatky

k - nejde 24.12., 25.12. 2012 a 08.04.

*6 - nejde od 01.07. do 30.08. a 01.11. 13

*1 - nejde 24.12., 25.12., 31.12. 2012., 01.01., 31.03.,

*2 - nejde ⓄⓄ a od 21.12. do 31.12., 31.03., 29.08.

*3 - nejde 24.12., 25.12., 31.12. 2012., 31.03. 2013

*4 - ide od 10.12. do 24.06 a od 02.09. do 16.12 v

pondelok a 02.04., nejde 24.12., 31.12. 2012., 01.04.,

*5 - nejde od 23.12. do 31.12. 2012 a od 29.03. 2013

do 31.03., 05.07., 29.08., 01.11. 2013

Ⓞ - ide v pondelok

Ⓞ - ide v utorok

Ⓞ - ide v stredu

Ⓞ - ide vo štvrtok

Ⓞ - ide v piatok

Ⓞ - ide v sobotu

Ⓞ - ide v nedeľu

Viac informácií k autobusovej doprave získate na stránkach www.cp.sk (autobusy/vlaky), www.ssdzv.sk (SAD Zvolen) a www.imhd.sk (MHD v SR). Okrem toho informácie taktiež získate aj na telefóne čísla **0650 111 010** (info bus AS BB) od 07:00 do 18:00 hod, alebo na celonárodnom non-stop info čísla **18 111** (Info asistent) 0,60 €/minúta h.

Vlakový cestovný poriadok platný od 09.12.2012 do 14.12.2013

Slovenská Ľupča – Banská Bystrica:

05:00, 05:47x, 07:09, 08:03, 09:12x, 11:12x, 13:11, 15:11, 16:04, 17:11x, 19:14, 20:50, 23:12

Banská Bystrica – Slovenská Ľupča:

04:21, 06:05, 06:52x, 08:32, 10:32x, 12:32, 13:41x, 14:32, 15:46x, 16:32, 17:43, 18:32, 20:31, 22:32

Slovenská Ľupča – Brezno:

04:36, 06:18, 07:12x, 08:46, 10:46x, 12:46, 13:54x, 14:47, 16:06x, 16:46, 18:02, 18:47, 20:51, 22:46

Brezno – Slovenská Ľupča:

04:08, 04:55x, 06:20, 07:14, 08:19x, 10:17x, 12:17, 14:18, 15:16, 16:18x, 18:22, 20:01, 22:17

Volajte non-stop Kontaktné centrum Železničnej spoločnosti Slovensko a.s. – ŽSSK Ⓞ na telefóne čísla **18 188** v prípade potreby informácií o odchodoch, príchodoch alebo i meškani vlakových spojoch, či iných podobných žiadaných informácií k železnici. Cena volania na číslo **18 188** ŽSSKⓄ je ako volanie do miestnej domácej pevnej siete v rámci regiónu. Web: www.slovakrail.sk (ŽSSK), www.zsr.sk (Železnice slovenskej republiky), www.cp.sk (Vlaky/autobusy), Tel: **18 188** (Info ŽSSK), **18 111** (Info asistent).

Ďakujeme za spracovanie Romanovi Brucháčovi.

Deti remeselníkmi

Vďaka finančnej podpore Matice slovenskej a spolupráci Domu remesiel sa v polovici novembra konal Deň remesiel v ZŠ Sama Cambela v Slovenskej Lupči.

V tento deň sme spoločne vstúpili do čias minulých a venovali sa tradičným remeslám a remeselným technikám. Pomáhali nám aj tety z Domu remesiel, ktoré nám okrem dobre mienených rád priniesli aj dobrú náladu. Potešili sme sa aj návšteve pani Dobišovej a pani Fábryovej. Každý ročník a každá trieda sa oboznámili s históriou našej obce a vyskúšali si drotárske, tkáčske, sklár-

ske, stolárske či papiernické remeslo. Tento rok sme obohatili deň aj o spoznávanie tradičných ľudových odevov z rôznych regiónov Slovenska, ktoré oblečením prezentovali samy pani učiteľky 1. stupňa. Zažili sme

mnoho zábavy a veľa sme sa naučili. Uvedomili sme si najmä pracovitost, vytrvalost ako aj preciznost tvorby našich predkov, ktorých odkaz je živý aj v súčasnosti.

Jana Krížová
Foto autor

Úspešná konferencia

Koniec novembra priniesol pedagógom z celého Slovenska, ktorí sa venujú regionálnej výchove, nové inšpirácie. Stalo sa tak počas konferencie, ktorá sa konala v Slovenskej Lupči pod záštitou Združenia pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou a Matice slovenskej.

O zaujímavé nápady, ako integrovať do vyučovacieho procesu škôl prvky regiónu, či už zábavnou formou, ale aj záujmovou umeleckou činnosťou sa tak podelili nielen odborníci na regionálnu výchovu, ale aj vzácna návšteva. Za rezort školstva Miroslav Mihál a Lucia Pašková, metodička KŠÚ. Pozvanie neodmietol ani herec, režisér a pedagóg Juraj Sarvaš, ktorý podujatie

otvoril. Z úst Reného Kováčika, riaditeľa obnoveného Združenia pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou, sa prítomní dozvedeli nielen o histórii združenia, ale aj o jeho perspektívach. Následne si z rúk Mariána Tkáča, predsedu Matice slovenskej, a starostu obce Miroslava Macáka prevzalo bývalé vedenie združenia ďakovné listy a čestné členstvo.

Ocenili nápad

Veľkú odozvu mala popoludňajšia časť v podobe súťažnej prehliadky detských prezentácií z oblasti regionálnej výchovy pod názvom Regionálne pexeso. Išlo o interaktívne stretnutie s možnosťou rozvoja žiackeho poznania v oblasti

spoznania remeselníckych tradícií v Dome remesiel v Slovenskej Lupči. Stretnutie umožnilo výmenu skúseností, rozšírenie obzorov a nové možnosti vnímania regionálnej kultúry či národného povedomia. Ocenenie si v podobe 1. miesta odniesla ZŠ Sama Cambela Slovenská Lupča, 2. miesto získala ZŠ s MŠ Malatiná a 3. miesto ZŠ Hliník nad Hronom. Špeciálne upravený notebook pre používanie na ZŠ, ktorý venovala firma MB TECH BB školská technika, si domov odniesli zástupcovia ZŠ s MŠ Hrochof. Konferencia tak priniesla nielen nové zážitky a príjemné stretnutia, ale aj ďalší pohľad na zmysel regionálnej výchovy pre súčasnosť.

Jana Krížová, Foto autor

Detičky našim starkým

Aj my – škôlkari sme pozornostvenovali najstarším obyvateľom a prišli sme ich potešiť do domova dôchodcov. Babky a dedkovia nás už netrepežlivo očakávali. Detičky recitovali básne,

spievali milé pesničky. Tie potešili srdiečka našich starkých natoľko, že ku koncu stretnutia už spievali spolu s nami. Na tvárach všetkých bolo badať dojatie so slzičkou šťastia.

Policajti maličkým

Hluk policajnej sirény na školskom dvore v jed- no ráno neznamoval nešťastie. Deťom z materskej školy prišli totiž predviesť svoje zručnosti policajti

a rozprávali im aj o svojom dôležitom povolání. Chlapcom sa páčilo sedieť v policajnom aute, dievčatá boli „kočky“ v policajnej čapici.

Vzácná návšteva

Nedávno do škôlky zavítala vzácna návšteva – vrátili sa k nám dnešní prváci zo základnej školy. Na chvíľu zabudli na škôlcke povinnosti a zahráli sa spolu s našimi škôlkarmi, ako tomu

bolo ešte pred rokom. Vyzvedali sme od nich, ako sa im v škole páči aj aké písničky sa už naučili čítať. Dozvedeli sme sa, že naši predškoláci sa majú na čo tešiť!

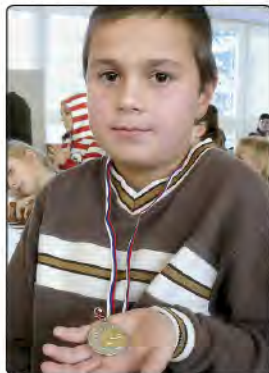
Kolektív MŠ

Naše šachové úspechy

Šachový krúžok v tomto školskom roku zaznamenal prírastok nových členov a, čo sme veľmi radi, aj členiek. Na tréningu usilovne cvičíme taktiky a ukončenia a dostavili sa už aj úspechy.

Od septembra sme sa zúčastnili na troch turnajoch a získali sme 2 zlaté medaily – Peter Váš a Michalka Maslíková, 3 strieborné medaily – dve z nich Peter Váš a Terezka Povalová a 1 bronzovú medailu – Michal Lauko. Na tur-

naj v sobotu 24. novembra v Liptovskom Mikuláši Peter Váš obsadil 1. miesto

a Martin Váš 4. miesto. Všetkým srdečne blahoželáme. *Vedúca krúžku*

Oznam

Pozývame Vás do zrekonštruovaných priestorov telocvične ZŠ, kde bol vybudovaný nový bedmintonový kurt. Bližšie informácie na tel. č.: 4187777.

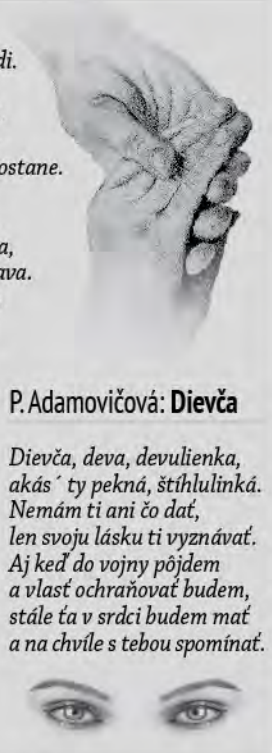
Správna odpoveď zo strany 14 je...

a) Marián Kuffa – farár Žakovce

Svoje pocity, týkajúce sa priateľstva, lásky a viery v dobro človeka, zveršovali v predvianočnom období ôsmaci:

E. Kordulič: Priateľ

*Priateľ je ten, čo ťa nezradí.
Priateľ je ten, čo všetko zariadi.
Priateľ je ten, čo ťa podrží,
keď ostatní ti šomrú poza uši.
Priateľ je ten, čo ťa nesklame
a v ťažkých chvíľach s tebou zostane.
Priateľ, ten ti vždy pomôže,
aj keď si s ním práve na nože.
Skutočný priateľ nikdy neváha,
aj keď s tebou nie je stále zábava.
Skutočný priateľ je len jediný,
tak si ho váž, nie si bez viny.*

S. Ternuščák:
Človek – šíriteľ lásky

*Človek, chrániaci si svoje práva,
je len úbožiak,
čo s pravdou sa zahráva.
Mám pocit,
že niečo treba zmeniť.
Nie na tučných kontách,
ale skôr čo sa týka viery.
Viere v človeka,
čo koná iba dobro,
šíri lásku, šťastie,
ide cestou rovnou.*

P. Adamovičová: Dievča

*Dievča, deva, devulienka,
akás' ty pekná, stíhlulinká.
Nemám ti ani čo dať,
len svoju lásku ti vyznávať.
Aj keď do vojny pôjdem
a vlasť ochraňovať budem,
stále ťa v srdci budem mať
a na chvíľe s tebou spomínať.*

Futbalová prípravka: správna voľba pri výchove futbalovej mládeže

Príprava futbalovej mládeže v rôznych vekových kategóriách vyžaduje rozdielny prístup trénera k hráčom aj pri tvorbe tréningových plánov. Zainteresovaní tréneri vedia, že jedna z najzložitejších a najťažších je práca s tými najmladšími – začínajúcimi futbalistami, futbalovou prípravkou.

lebo sám som niekoľko rokov viedol malých futbalistov alebo som spolupracoval pri ich výchove. Po mne prebral žezlo výchovy nový tréner Igor Lintner a darí sa mu to už dva roky. Aj v našom futbalovom klube považujeme prácu s mládežou za hlavnú prioritu, a preto som sa pozhováral s trénerom o činnosti prípravky, starostiach, radoostiach a ďalších plánoch.

Zároveň je to práca, ktorá vyžaduje veľmi špecifický prístup k hráčom a kladie mimoriadne nároky na ich trénera – učiteľa. Tento musí súčasne zvládnuť niekoľko vecí. Pretože okrem účelovo nastavenej futbalovej prípravy zároveň vychováva hráčov pre život v kolektíve. Nemenej dôležitá je aj jeho spolupráca s rodičmi hráčov. Pravidlo: „Čo rýchlo pokazíš, ťažko naprávaš“, tu platí dvojnásobne. Viem, o čom hovorím,

Igor, dovoľ mi poďakovať ti za doterajšiu prácu a požiadať ťa o krátky úvod do problematiky.

Prácu trénera prípravky som preberal po tebe a priznám sa, mal som trochu obavy, či to zvládnem sám. Ale najlepšie je, keď sa poloplavec hodí priamo do vody. Ja som sa s prvotnými problémami na začiatku vyrovnal a pomerne rýchlo sa mi podarilo vytvoriť fungujúci kolektív.

Pokračovanie na str. 20 ►

► Pokračovanie zo str. 19

Prípravka je živý organizmus, ktorý sa neustále mení a kde treba neustále znovu a znovu začínať, opakovať, opravovať. Keď vidíš výsledky svojej práce, hráči odchádzajú, je to taký zvláštny pocit, zároveň máš radostné a súčasne je ti smutno.

ných zápasov hráči odohrajú veľké množstvo priateľských a prípravných zápasov. Tie to volím tak, aby sa stretli aj s inými súpermi ako len s tými, ktorých máme v súčasnosti.

Teraz ťa trochu vyskúšam. Vieš mi povedať me-

Prípravka ročníka 2011/2012

Ako to vyzerá so stavom našej prípravky v súčasnosti?

Z pohľadu počtu to vyzerá celkom dobre. V súčasnosti evidujem zhruba 24 detí, 23 chlapcov a 1 dievča. Po ročníkoch to vyzerá nasledovne: 2002 – 4 deti, 2003 – 3 deti, 2004 – 4 deti, 2005 – 5 detí a zatiaľ najviac 8 detí je z ročníka 2006, ktorý ešte nie je vek prípravky, ale keď majú záujem, má zmysel pracovať aj s týmito deťmi. Väčšina hráčov je pohybovo nadaná a podľa porovnania s ostatnými družstvami sa vyrovnávajú hráčom v priemere o 1 rok starším, čo je z nášho pohľadu veľmi dobre. Deti sú hravé, ale disciplinované, chcú sa učiť a šport ich baví. To sú základné predpoklady, aby ostali športovať.

Samozrejme, že družstvo prípravky chce hrať aj proti súperom. Ako vyzerá ich súťažný život?

Naša prípravka hrá súťaž, ktorú organizuje ObFz Banská Bystrica. Hrá sa formou turnajov po skupinách. V našej skupine je 5 družstiev Hrochot, Poniky, Lubietová, Medzibrod a náš OFK. Naším momentálnym hendikepom je vekové zloženie družstva. Súperi sú väčšinou o 1 až 2 roky starší, takže tomu zodpovedá aj naše súčasné umiestnenie na 3. – 4. mieste. V zime by sme mali odohrať veľký turnaj tu v hale v Slovenskej Lupči. Okrem súťa-

novite, ktorých hráčov máme v prípravke?

Skúsím: Tomáš Rončák, Viktor a Dávid Sedláčekovci, Alex a Dávid Šarovci, Jakub Sládeček, Adrián Bača, Matúš Sandány, Lukáš Hlaváč, Peter Majer, Matúš Majer, Patrik Urbančok, Leo Medveď, Dávid a Dominika Beerovci, Teo Krajčan, Adam Solárik, Maršus Šagát, Martin Šidlo, Filip Šárik, Leo Lakomčík, Peter Šoltés, Adam Stančík, Štefan Szajko, trénuje s nami ešte Štefan Ferenc, ktorý je o rok starší, ale ešte nehral futbal, takže to najprv skúša. Dúfam, že som na nikoho nezabudol.

Prípravka ročníka 2012/2013

Igor, ako ďalej? Ako vidíš budúcnosť prípravky a aké máš ďalšie plány?

Myslím si, že ak hráči vydržia a nestane sa ničím nepredvídaným, kontinuita do kádra žiakov bude zachovaná. Mali by sme niečo robiť s možnosťou špecializovaného tréningu pre mladšie ročníky, lebo tie potrebujú niečo iné ako ich starší spoluhráči. Aby sa necítili odstránení, lebo sa

im to nemusí páčiť. Viem, že za tvojej éry boli aj dve družstvá prípravky. Samozrejme, že je to aj zásah do štruktúry trénerov a, ako vieme, peňazí je poskromne. Privítal by som aj nejakú formu zvýšenej aktivity v ZŠ, kde sú vytvorené až neskutočne dobré podmienky pre futbal. Samozrejme, že chceme so ctou dohrať odvetné turnaje na jar a možno aj prekvapíť. Družstvo je vo vývoji, na rok to už bude iné. Ešte by som pripomenul, že ma mrzí, že niektorí výborní chlapci ako napr. Martin Váš alebo Ivan Kováč prestali chodiť na futbal. Je to škoda, ale možno sa ešte vrátia, lebo dvere majú otvorené.

Čo alebo koho by si pochválil, prípadne vyzdvihol za uplynulé obdobie?

Ako som už spomenul, hráči sa veľmi snažia, ale predsa by som chcel spomenúť Matúša Majera, ktorý hoci hrá aj súťaž mladších žiakov, nezabudol na prípravku, odohral za nás všetky zápasy a stal sa našim najlepším strelcom. Nedá mi nespomenúť a poďakovať sa všetkým aktívnym rodičom a môjmu pomocníkovi Dominovi za pomoc pri organizovaní dopravy, domácich zápasov a naposledy malej rozlúčky pri posezení v našom klube OFK. V neposlednom rade patrí vďaka aj vedeniu klubu

za to, že môžeme trénovať, hrať a vychovávať mládež.

• • •

Ďakujem za rozhovor a dovoľ mi popriať ti veľa zdravia a chuti do ďalšej práce, tvojim hráčom úspešnú sezónu bez zranení a nám všetkým spoločne, aby sa dobrý futbal v Slovenskej Lupči hral aj naďalej.

Luboš Bakaljar

Foto archív autora

Futbalové správy

Vážení fanúšikovia športu, koniec jesennej časti futbalovej súťaže sa nám skomplikoval. Na príčine bolo počasie. Vytrvalý dážď a sneh spôsobili, že posledné kolo všetkých súťaží, ktoré sme mali hrať doma 27. a 28. 10. 2012, bolo zrušené.

Dúfali sme, že sa nám ho podarí odohrať nasledujúci týždeň. Žiaľ, počasie bolo celý týždeň neprajné, a tak sa nám s vypätím všetkých síl podarilo pripraviť ihrisko a odohrať aspoň stretnutie „A“ družstva.

Družstvo dospelých

Chvála rozhodcom

13. kolo ŠK Selce 4.11.2012

Zápas sme odohrali v netradičnom, náhradnom termíne. Terén bol mimoriadne ťažký, my sme potrebovali body, súper bol sebavedomý a navyše hralo sa posledné 13. kolo. Naši chlapci si boli vedomí dôležitosti zápasu a navzájom

Tabuľkové postavenie našich družstiev po jesennej časti:

OFK Slov. Lupča	Počet/Miesto	Odohr.	Výhry	Remizy	Prehry	Skóre	Body
Dospelí „A“ družstvo	14 / 7	13	6	2	5	18:17	20
Dorast	13 / 11	11	3	1	7	12:26	10
Starší žiaci	12 / 5	10	4	2	4	27:20	14

Poďakovanie

Všetkým hráčom a trénerom OFK Slovenská Lupča treba poďakovať za reprezentáciu obce a prístup k tréningovému procesu, realizačnému tímu za starostlivosť o našich hráčov, ako aj za vždy vynikajúco pripravenú hraciu plochu a celý športový areál. Vedeniu obce a poslancom OZ za veľkú podporu, hlavne pri financovaní činnosti OFK a vám divákovi za priazeň, ktorú ste preukazovali počas zápasov všetkých našich družstiev. Pevne veríme, že všetci hráči si počas zimnej prestávky oddychnu a naberú sily tak, aby sme jarnej časti odštartovali a odohrali ešte lepšie ako jesennú.

(lb)